

ACUB PRO

Revistă de cultură și opinie
editată sub egida Asociației Europene de Colaborare și Unitate în Balcani

A trăi înseamnă a fi supus magiei posibilului!

- ☞ Interviu cu scriitorul Andrei Pleșu
- ☞ O nouă biserică românească în Timocul sârbesc
- ☞ Festivalul românilor din Valea Timocului
- ☞ Serbia de Răsărit: o mare de români
- ☞ N. Batzaria, exponent al aromânismului
- ☞ Irineu Slătineanu – noul mitropolit al Olteniei
- ☞ Latinitate desființată la Arcear în Bulgaria
- ☞ Burebista – mit sau realitate?
- ☞ Festival în Timocul bulgăresc – Vidin 2008
- ☞ Cupa Dunării, Vidin – Cetate
- ☞ Răscoala timoceană de la 1876
- ☞ Arhitectura gotică
- ☞ Tabăra folk – Calafat, august 2008
- ☞ Calafat – scurt istoric
- ☞ Conferința de pace de la Paris din 1919

Români din Timocul sârbesc

Oameni de nota 10

„...știm foarte puțin despre românii din Balcani. Despre basarabeni, despre bucovineni și despre românii din Ungaria tot românul știe ceva, însă românii din Serbia, din Bulgaria și din toată această zonă nu au pentru noi relief istoric. Noi nu mai știm istoria acestei comunități.”

Despre românii de lângă noi

Interviu cu scriitorul Andrei Pleșu

R: Spre deosebire de românii din Spania, Italia, America sau Canada, românii din Balcani – Timocul bulgăresc și cel sârbesc – reprezintă o comunitate istorică, fiind de fapt o prelungire a Daciei Ripensis. De aceea, ar fi normal ca în cazul acestei comunități să se investească mai mult, atât din punct de vedere sufletește cât și material. Ei păstrează multe tradiții și obiceiuri românești, limba vorbită de acești români este o limbă română arhaică, dulce. Dumneavoastră, ca om de cultură și fost ministru al culturii și al afacerilor externe, cum vedeți această problemă a românilor din Balcani, ținând cont că ei la ora actuală nu au biserică sau școală în limba română, nu sunt recunoscuți ca minoritate, iar drepturile lor sunt aproape inexistente?

Andrei Pleșu: Din păcate, românii din afara granițelor au ajuns să fie folosiți în România ori ca argument electoral ori ca ornament patriotic. E frumos ca într-un discurs să-i invoci pe românii din afara granițelor țării, să-ți manifesti grija față de ei. De regulă însă se rămâne la simple declarații. E adevărat că sunt deosebiri între problema românilor din Balcani și problema românilor dinspre est sau din alte țări. Uneori, trebuie să spun asta, putem vorbi și de o anumită lipsă de combativitate a anumitor comunități românești din alte țări. Eu am avut o experiență caracteristică în privința asta în Ungaria, unde există o comunitate românească grupată cam în același spațiu și am observat ceva: când îi vizitezi, vorbesc cu tine românește, când rămân între ei vorbesc în maghiară. Asta înseamnă că românii, cel puțin această comunitate din Ungaria, nu sunt atât de insistenți când e vorba de afirmarea unei identități naționale cum sunt de pildă ungurii din România, lucru pentru care eu îi socotesc niște cetățeni foarte lucizi, foarte responsabili. Ei înțeleg să-și susțină identitatea, să și-o promoveze și să încerce să-și obțină drepturile de care au nevoie. Sigur, lucrurile sunt cu două

tăișuri, am putea spune că românii sunt mai relativști, românii nu devin isterici așa de ușor, își văd de treabă, se asimilează, e poate o formă nobilă de a privi deasupra acestor diferențe, însă pe de altă parte este un dezavantaj, pentru că ei nu au nici pe departe drepturile politice pe care le au în alte țări alte minorități. În plus, pentru Balcani apare această problemă: știm foarte puțin despre românii din Balcani, despre basarabeni, despre bucovineni și despre românii din Ungaria tot românul știe ceva, însă românii din Serbia, din Bulgaria și din toată această zonă nu au pentru noi relief istoric. Noi nu mai știm istoria acestei comunități.

R: Dar care credeți că a fost cauza? Pentru că ei acolo sunt destul de bine organizați: au asociații, organizează

REDACȚIA

Redactor-șef:
Cristian RUDĂREANU
Secretar general de redacție:
Cristina CRINTEANU
Redactor literatură-artă:
Costinela RUDĂREANU

Redactori asociați:

Pr. Boian ALEXANDROVICI
Tudor NEDELCEA
Diana COTESCU
Marian NIȚĂ
Vergil FUDULU
Dan VANĂ
Alina Anca TIGAE
George DAMIAN

Marius TURAICHE

Colegiul redacțional:
Max M. ȘTEFAN
Cristina SUBȚIRE
Pr. Adrian MICU
Pr. Alin Dejan SUBȚIRE
Cristian CĂPINARU
Alexandru PASCOVICCI

Prezentare artistică:

Cristina MARCU
Adresa redacției • Calafat
Str. Gheorghe Doja, Bl.
B11, sc. 1, ap. 15
Telefon: 0251/231.026;
0766.402.312; 0741.777.839
E-mail:
rudareanucristian@yahoo.com

festivaluri, încearcă să crească românește. Ce credeți că a favorizat marginalizarea lor?

Andrei Pleșu: Românii de la est sunt priviți cu un ochi mai patetic, pentru că acolo se pune o problemă istorică a unei rupturi, a unei reunificări. E vorba de rusofobia românească veche, ei sunt prizonieri într-un spațiu în care domină Rusia, și atunci toate afectele noastre sunt mult mai vii, mai puternice, pentru că și subiectul este mai dramatic. Acolo se întâmplă o dramă. Noi nu mai percepem drama care se întâmplă în sud pentru că ea nu are aceeași intensitate, aceeași forță explozivă, aceeași memorie asociată cum au ceilalți. Așa îmi explic. Despre românii din Valea Timocului sârbesc încă se mai știe câte ceva, dar despre românii din Bulgaria poate nu se mai știe nimic. Mai sunt însă români și în celelalte state, în Grecia de exemplu, despre care se știe puțin și din cauza aceasta sunt neglijăți. Mai mult, am constatat că de la Kosovo încoace, mai mult ne emoționează soarta sârbilor, suntem filosârbi, ne este milă de sârbi, i-au bombardat americanii, li s-a luat o parte din țară, românii brusc au devenit foarte filosârbi. Există un articol de prin anii '30 al lui Octavian Goga, care s-a republicat în *Mustul care fierbe*, în care se pune întrebarea de unde această simpatie față de sârbi. Ei uită spre exemplu că în mai multe rânduri Serbia a rupt Banatul românesc. Deci mai curând se ocupă sârbii de Banatul românesc decât românii de Banatul sârbesc.

R: Nicolae Bălcescu, în momentul în care a trecut Dunărea, spune că a găsit aici o comunitate de români bine organizată, a fost impresionat de felul în care l-au primit, mai ales că nu știa prea multe despre ei. Atunci s-a făcut un lobby pentru ei în Franța. Mai târziu, Eminescu a scris o lucrare care tratează problema românilor din afara granițelor, cu precădere a celor din Balcani, o lucrare amplă în care este consemnat felul în care românii de acolo au participat la scrierea istoriei. Aceste scrieri nu mai sunt amintite acum.

Andrei Pleșu: Am putea vorbi și despre prezența balcanică în cultura și în spațiul românesc, pentru că Eminescu însuși, pe o anumită linie de familie, era albanez, precum pretinde George Călinescu. Era ceva acolo care venea dinspre sud. Nu mai vorbesc despre mulți dintre savanții noștri care aveau rădăcini în Grecia: Iorga, Noica. Deci acest spațiu a fost extrem de colorat, în care prezența unora în spațiul celorlalți era o regulă. Dar nici dimensiunea balcanică a culturii noastre nu este luată prea în serios, ci dimpotrivă ni se pare partea noastră slabă. Când vrem să spunem ceva rău despre unul dintre noi spunem „e balcanic”. Acest termen a devenit o calificare negativă. Aș spune mai mult: neglijăm românii din Balcani, neglijăm dimensiunea balcanică din România și am construit această legendă a unui spațiu balcanic ca pe un spațiu precar, sub nivelul civilizației, un spațiu al dezordinii, al arbitrarului. Lucrurile nu stau chiar așa. Cum spunea Alexandru Paleologu „Europa s-a născut în Balcani”. Europa este un nume grecesc. Ar trebui să fim mai sensibili la Balcanii din noi.

R: În Bulgaria, în apropiere de Vidin există o localitate, Arcear, pe locul căreia exista acum 2 000 de ani o așezare romană puternică, Ratiaria, care a lăsat multe urme. Se pare că în prezent acolo se manifestă o rea-voință de a distruge orice urmă de latinătate în Bulgaria, intenționat sau dintr-o indiferență dusă la extrem. Mai mult decât atât, un monument românesc construit în 1907 în memoria soldaților români căzuți în Războiul de Independență de la 1877 a fost dărâmat. Istoricii bulgari susțin și în momentul de față că românii nu au participat la războiul ruso-turc, ci doar au păzit satele.

Andrei Pleșu: Sigur că sunt și motivații de ordin etnic, subiectiv, care îi fac pe bulgari să fie reticenți cu toate minoritățile lor, și cu turcii, pentru că turcii au câștigat unele drepturi mai ales sub presiunea europeană, ei sunt o minoritate foarte numeroasă acolo, dar în ciuda faptului că sunt atât de numeroși, nu au atâtea drepturi pe care o are minoritatea maghiară în România. Pe de altă parte cred că și noi trebuie să ne schimbăm puțin felul de a gândi în legătură cu românii din afara granițelor. Nu-i ajutăm dacă întreținem o atmosferă de tensiune și de adversitate față de locurile unde se află. Cu un pic de efort rațional ar trebui să ne dăm seama că poți obține mai multe printr-o anumită abilitate diplomatică, prin dialog. Faptul că bulgarii dărâmă ruine care vorbesc despre o prezență românească e trist, dar să ne aducem aminte câte ruine ne-am distrus noi, în România, câte biserici, câte sate, adică românii le-au făcut contra lor cel puțin la fel de mult cât fac alții împotriva lor.

R: Românii din Bulgaria și Serbia au fost întotdeauna foarte ponderați în declarații, ei nu au pus niciodată problema autonomiei, a separării Timocului sârbesc sau bulgăresc. Ei vor doar să fie recunoscuți ca minoritate, să aibă reprezentare, să beneficieze de școală în limba română, de biserică. Vă dau un exemplu: în Serbia, la Mala Kamenita, la o înmormântare a unui român, preotul sârb nu a permis ca părintele Boian Alexandrovici să slujească în biserică.

Andrei Pleșu: Trebuie reacționat prompt în asemenea situații concrete, trebuie ca autoritățile românești să identifice problema, există departamente în Guvernul României care ar fi trebuit să reacționeze foarte drastic. În aceste situații, se cheamă ambasadorul țării respective, i se face o notă de semnalare și eventual de protest. Acestea sunt metodele care trebuie să funcționeze. La limită, se poate ajunge la punerea cazului într-o dezbateră comunitară a Uniunii Europene, la Bruxelles, la Strasbourg. Există instrumente, dar dacă noi nu utilizăm aceste instrumente, încet, încet ne constituim doar o psihologie de oameni obidiți. Există o mică plăcere românească dintotdeauna să ne victimizăm. Această mică voluptate a catastrofei ne face să nu folosim mijloacele radicale și simple în același timp, dar ținem în schimb discursuri care fac mai mult rău pentru că antagonizează părțile.

*Interviu realizat de
Cristian RUDĂREANU*

Încă un altar românesc în Timocul Sârbesc

În Serbia de Răsărit unde locuiesc romani/vlahi timoceni, în data de 28 februarie 2008, au început lucrările la construcția unei noi biserici ortodoxe românești, transmite Romanian Global News. Boian Alexandrovici, parohul Malainiței și Remesiane, și protoiereu de DACIA RIPENSIS, a declarat pentru Romanian Global News că are toate documentele de construcție necesare începerii construcției.

Sfințirea pietrei de temelie a Bisericii Ortodoxe Române Sf. Niceta de Remesiana din Malainița a avut loc în data de 8 martie 2008 la ora 10.00. La sfințire au fost prezenți numeroși oaspeți din România și din toată zona Timocului, precum și reprezentanți ai mass-media. Reamintim că pentru construcția primei biserici românești în Timoc, părintele Boian a fost târât prin tribunale de către autoritățile sârbești și amenințat de mai multe ori cu moartea.

În Timocul sârbesc se va construi a doua biserică românească

La punerea pietrei de temelie a celei de-a doua biserici din Malainița au participat un sobor de preoți români din Serbia, reprezentanți ai comunităților de români din Serbia și autorități din România. Biserica din Malainița va fi folosită pentru parohie, urmând ca prima biserică să fie transformată în mănăstire. Piatra de temelie a unei noi biserici ortodoxe române în Serbia a fost pusă sâmbătă, 8 martie a.c., de un sobor de preoți condus de protopopul de Dacia Ripensis, pr. Boian Alexandrovici, ctitorul primei biserici românești din Serbia de Sud-Est, în localitatea Malainița, informează Romanian Global News. Cel de-al doilea lăcaș de cult va avea hramul „Sf. Niceta de Remesiana” și va servi populației române de aici. „Sperăm ca de acum încolo, autoritățile administrative sârbești nu vor mai bloca drepturile minorității românești din zonă, pentru oficierea în limba maternă a Liturghiei și a celorlalte slujbe ortodoxe române”, a declarat protopopul de Dacia Ripensis și parohul de Malainița și Remesiana, pr. Boian Alexandrovici. Biserica va fi parohială. Cea de-a doua biserică de la Malainița va fi construită în apropiere de prima biserică construită în localitate, prima biserică pentru românii din Timoc. „Credincioșii simt prima biserică precum o mănăstire, iar biserica ce va fi construită aici va fi pentru înmormântări și celelalte servicii”, a declarat pr. Alexandrovici. Din soborul de preoți care au slujit la sfințirea locului noii biserici au făcut parte protoiereul Ionel Mălaimare, protopop de Alibunar (Serbia), protosinghelul Longhin din Vârșeț (Serbia), ieromonahul Ștefan Lupșici din Deliblata (Serbia), preotul Cristian Rudăreanu din Poiana Mare (România), preotul Stelian Borza din Timișoara, arhidiaconul Adrian Boba, diacon al Episcopiei Dacia Felix din Vârșeț (Serbia) și ipodiaconul Iel Buobu Lui de la parohia Horreum Margi și Isacova, Protopopiatul Dacia Ripensis (Serbia). Au fost prezenți la eveniment oficialități precum

ambasadorul României la Belgrad, dl Ion Macovei, dl Horațiu Buzatu, deputat de Dolj, Dușan Pârulovici de la Federația Românilor din Serbia și Comitetul pentru Drepturile Omului, dar și Predrag Balașevici de la Partidul Democrat al Românilor din Serbia. În viitor se dorește construirea de noi lăcașuri de cult pentru românii din Timoc. Pe ruinele vechii biserici zidite de Sf. Niceta de Remesiana, în localitatea Remesiana Palanca, s-a adus un fragment de piatră, care a fost încorporată într-un soclu care datează de pe vremea lui Mircea cel Bătrân. „Vom încerca să refacem drumul acestui apostol prin regiunea Timocului, amplasând șapte troițe lângă care, cu voia Domnului, în anii care vin vor fi ridicate biserici în care neamul

românesc să se roage în românește”, a spus Alexandrovici. Inițiativa de a construi biserici pentru românii din Timoc aparține protopopului Boian Alexandrovici, care a răspuns dorinței celor 250.000 de români de a avea posibilitatea să participe la slujbe religioase oficiate în limba română. Biserica Ortodoxă Sârbă, prin Episcopia Timocului, nu a acceptat ca în bisericile din cele 154 sate cu populație majoritară românească și 46 de localități mixte, administrate de aceasta, să se officieze slujbe în limba română. Protopopul a înființat Asociația pentru Cultura Românilor din Serbia „Românii Ortodocși-Malainița” și cu acordul credincioșilor români a început demersuri pentru ridicarea unei biserici care să fie sub jurisdicția Episcopiei Ortodoxe Române din Vârșeț. În ciuda opoziției autorităților sârbe, care au dispus chiar arestarea preotului Boian Alexandrovici, în 2004 a fost ridicată actuala bisericuță din Malainița.

**CENTRUL DE STUDII
PENTRU RESURSE ROMÂNEȘTI**

**Revista poate fi citită la adresa
www.centruldestudii.ro**

George DAMIAN

ROMÂNII DIN BULGARIA

Festivalul românilor din Valea Timocului

Federația Românilor din Serbia a organizat și anul acesta în a treia zi de Paști deja tradiționalul festival al romanilor din Valea Timocului. De trei ani de zile, biserica românească din Malainița devine în această perioadă centrul spiritual al românilor de la sud de Dunăre. Ediția de anul acesta a fost organizată cu sprijinul Institutului Cultural Roman, la care au participat reprezentanți din cele 154 de localități românești și 48 de sate cu populație mixtă din Valea Timocului. Manifestarea a fost deschisă cu o slujbă la biserica Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil din Malainița – prima și până acum singura biserică unde se slujește în limba română în regiune. Organizatorul festivalului de la Malainița, directorul Federației Românilor din Serbia, Dușan Părvulovici, a declarat cu această ocazie că în regiunile locuite de români la sudul Dunării „se vorbește și se cântă în limba română chiar dacă mulți ani autoritățile au impus o interdicție totală de utilizare a ei”. Conform lui Dușan Părvulovici membrii comunităților românești din regiune sunt reticenti față de termenul „minoritate națională” – deși „un astfel de statut ar asigura toate drepturile celorlalți cetățeni și încă ceva pe deasupra”. Parohul bisericii de la Malainița, Boian Alexandrovici a făcut cu ocazia festivalului amintit un apel la înțelegere între membrii tuturor comunităților care trăiesc în Valea Timocului. Festivalul de la Malainița a constituit un prilej pentru expunerea frumoaselor costume populare românești din regiunea Timocului, mai multe ansambluri folclorice demonstrându-și măiestria în cântec și joc. Românii din Valea

Timocului se confruntă însă în continuare cu refuzul autorităților sârbe de a permite folosirea limbii române în biserici și școli. În septembrie 2007, preotul sârb din satul Mala Kamenita nu a permis părintelui Boian Alexandrovici să slujească în biserica din localitate, solicitând intervenția poliției. În localitatea amintită este prezentă o puternică comunitate românească, însă biserica din sat se află sub autoritatea Bisericii Ortodoxe Sârbe, iar dorințele sâtenilor de a asculta slujba în limba română nu sunt ascultate. Săptămâna trecută a avut loc la Belgrad seminarul „Libertățile religioase în Serbia”, la care au fost invitați mai mulți ierarhi ai cultelor religioase din Serbia, transmite Romanian Global News. În cadrul seminarului, Vladimir Ilici, de la Centrul pentru dezvoltarea societății civile, a subliniat că noua legea a bisericilor și comunităților religioase din Serbia reprezintă periclitarea acelor comunități în fapt. Ilici a avertizat asupra situației excepțional de nefavorabilă a bisericilor protestante și a Bisericii Ortodoxe Române, cărora le-a fost interzisă înregistrarea, cât și de numărul mare al incidentelor religioase. Episcopul Bisericii Ortodoxe Române Daniil, prezent la manifestare, a accentuat că el este „unicul episcop în Europa care nu e recunoscut de către un stat”. Cu toate că Biserica Ortodoxă Sârbă recunoaște Episcopia Bisericii Ortodoxe Române, problema constă în faptul că statul sârb și ministerul aferent nu o recunosc și comunică cu vicariatul care, oficial, e anulat, Episcopul Daniil considerând acest lucru inacceptabil.

ROMÂNII DIN SERBIA

Prof. Marian NIȚĂ

Serbia de Răsărit: o mare de români (1)

Se tot vorbește de sute de mii de români din Serbia de la sud de Dunăre, care nu au nici cel mai mic drept la identitate națională. Această zonă a Serbiei de Răsărit sau a Timocului a fost luată de sârbi de la turci abia în 1833. Până atunci fusese Pașalâcul de Vidin și, mergând înapoi în timp, Țaratul și Cnezatul de Vidin, ținuturile Maciva și Branicevo sub unguri, Imperiul româno-bulgar al Asăneștilor, Imperiul bizantin, Dacia Ripensis, Dacia Mediteranea, Moesia romană, Tribală (după vechea spiță a dacilor-tribalii). Vechea Rașca sau Serbia nu atingea Dunărea, fiind situată mai la sud.

Timocul sau Craina a fost și în stăpânire austriacă, fiind unit administrativ cu Banatul, dar și sporadic în stăpânirea Munteniei. Între 1804–1813 a existat o uniune între Serbia și Tribală, între sârbi și românii timoceni pentru lupta împotriva turcilor, știindu-se că, fără colaborarea românilor timoceni care controlau dreapta Dunării, sârbii nu aveau acces la sprijinul rusesc ce venea prin principate. Acest lucru este evident din stema respectivă care reunea cunoscuta stemă a Serbiei rămasă până azi (cei patru S în patru colțuri) cu stema Tribaliei (un cap de mistreț străpuns de o săgeată, uneori și o bufniță). Deci cam pe când rușii luau Basarabia, sârbii se uneau cu românii timoceni din fosta Tribală pentru ca mai târziu să se facă stăpâni în zonă, uitând de ajutorul dat de aceștia împotriva păgânilor și devenind niște asupritori creștini mult mai sălbatici în metode.

Din anul 1833, începe cataclismul cultural, religios și național al românilor din Timocul sârbesc. Miloș Obrenovici, care a reluat mișcarea de eliberare a sârbilor, obține în anul 1815 autonomia Serbiei, în limitele Pașalâcului de la Belgrad și prin pacea de la Adrianopole din 1829 (Hatișeriful de la 1830), capătă dreptul de a anexa Timocul, locuit de românii timoceni. Printr-o intervenție militară din anul 1833 stabilește granița spre Bulgaria pe râul Timoc. În acest fel, pentru prima oară în istorie au fost separați românii din Timocul sârbesc de frații lor din Bulgaria, acum locuitori ai Timocului bulgăresc.

Miloș Obrenovici inițiază un program agresiv de discriminare națională și de asimilare forțată a românilor din Timoc. Învățătorii români din regiune sunt înlocuiți cu învățători sârbi, care nu vorbeau românește. Preoții români au fost izgoniți peste graniță și înlocuiți cu preoți slavi, care cântau liturgia în slavona veche, iar preoții sârbi îi botezau pe copiii românilor cu prenume sârbești, treptat numele și prenumele românești ale acestor oameni începând să dispară. Procesul de asimilare forțată a românilor din Timoc a continuat zeci de ani, el devenind cu timpul, mai intens și mai complex între cele două războaie mondiale și mai ales în perioada regimului comunist iugoslav.

Etnograful sârb Tihomir Georgevici a fost acuzat de trădare fiindcă publicase lucrarea „Printre românii noștri”,

încumetându-se să vorbească despre românii care trebuiau să fie tăinuți căci altfel s-ar putea naște o așa zisă periculoasă chestiune românească din Serbia. Cu toate că sârbii, încă de la început, din 1833, au interzis folosirea limbii române în școli și biserici și au dat tuturor nume sârbești (pe care le puteau alege dintr-o listă, la botez), cu toate că niciun român nu primea vreo funcție și că erau aduși sârbi pentru orice post de răspundere, la recensământul din 1895 apar totuși 159 510 de români. Sârbii se sesizează și vor schimba macazul, mai ales după ce, la 1919, unele glasuri din Timoc cer unirea cu România.

Astfel, la recensământul din 1921 nu mai apare niciun român ci apare o nouă etnie – cea valahă, cu 142 773 de suflete. Prea mulți însă pentru sârbi, și, după ce în 1946 vor cere drepturi etnice, va urma o mai mare prigoană și muncă de lămurire cum că ei sunt de fapt sârbi ce vorbesc și o altă limbă. Astfel în 1953 apar în statistici doar 36 728 de valahi și 198 728 de sârbi cu limba maternă valahă, iar în 1961 doar 1330 de valahi și 2 233 de români.

Românii (vlahii) din Serbia trăiesc într-un spațiu care acoperă a șasea parte din teritoriul acestei țări. Respectivul teritoriu este localizat în nord-estul Serbiei și este delimitată astfel: la vest – râul Morava, la sud – muntele Artan, la nord- fluviul Dunărea, la est – Dunărea și Munții Balcani.

În ultimii ani, paralel cu inițiativele unor asociații ale românilor de aici pentru redeşptarea națională, au început acuze în presa sârbă la adresa liderilor acestora că vor destabilizarea Serbiei și un nou Kosovo. Biserica Ortodoxă Sârbă a făcut apel cetățenilor să se declare sârbi pentru binele patriei și al ortodoxiei. În ciuda acestor presiuni, la recensământul din 2002 s-au declarat 39 953 de vlahi și 4 157 de români. Un număr ridicol de mic și totuși mai mare decât cel al românilor din Voivodina care se bucură de drepturi etnice firești.

Referitor la aceste pseudo-recensăminte, acestea îi determină chiar pe unii intelectuali sârbi să roșească și să le conteste chiar ei obiectivitatea. O broșură oficială privind minoritățile din Serbia recunoaște că, în ceea ce îi privește pe vlahi, recensămintele sunt „dătătoare de confuzii și greu de explicat din punct de vedere demografic”. Mai scrie că „vlahii nu sunt reprezentați la nivelul conducerii administrative nici măcar în Homolie sau Valea Timocului, unde aceștia sunt majoritari”. În același buletin editat de Belgrad se recunoaște că „membrii acestei populații, fără îndoială, au caracteristici asemănătoare cu cele românești. Reprezentanții minorității vlahe susțin originea lor română”. Dacă orice sârb cinstit spune că românii timoceni sunt majoritari în 200 localități înseamnă că sigur este vorba de 400, de aceea organizațiilor românești au contestat oficial recensământul din 2002 atât în fața guvernului sârb, cât și la O.S.C.E. [...]

Tudor NEDELCEA

N. Batzaria, exponent al aromânismului (4)

Creația sa este întinsă și inegală. De la literatura pentru copii (*Haplea, Coana Frosa, Plici și Plum, Povești de aur, Rilă Iepurilă, Clopotul fermecat* etc), la anecdote (*Părăvulii, Anecdote*), de la povestiri și nuvele (*Spovedanii de cadâne, Turcoaicele, Colina îndrăgostiților*) la romane (*Jertfa Lilianei, Sărmanul Adrian, Sărmana Leila*), N. Batzaria și-a încercat talentul într-o gamă variată de genuri literare. Din păcate, întreprinderea sa a rămas doar la nivel de intenție, căci dincolo de unele realizări artistice, mai ales în schițe umoristice, snoave, anecdote și versuri pentru copii, în care spiritul vioi și glumeț oferă o lectură incitantă, beletristica sa rămâne tributară lui Ion Creangă (sub aspectul depozitării tradiției populare) și lui Anton Pann (ca observator pertinent al stărilor de lucruri din Peninsula Balcanică și mai cu seamă din Imperiul otoman).

Demne de considerație pentru firea aromânului (anecdotalist, iubitor și debitor de snoave, hazos și pus mereu în postura de a lua în răspăr, în scop educativ, orice defect uman) sunt volumele *Părăvulii* (anecdote populare culese din locurile de baștină: Macedonia, Tesalia, Epir, Albania) și *Cartea de aur* (poveștile copilăriei), îndreptățindu-l pe finul cunoscător al literaturii și culturii aromânești, Hristu Căndroveanu, să afirme că „în literatura în dialectul aromân (macedo-român), Nicolae Batzaria este în mod sigur scriitorul cel mai popular. E drept, fiind și cel mai de factură populară, folcloristică”.

Se impune în literatură prin lucrările memorialistice de dublă valoare artistică și documentară: *De la frații de departe* (1921), și *România văzută de departe*, care trezește simpatie pentru românii macedoneni, *În închisorile turcești* cu evocarea unor răsculați balcanici, Turcia „Junilor turci”, carte de impresii și amintiri din activitatea sa politică, *Spovedanii de cadâne, Turcoaicele* și romanul *Sărmana Leila*, scrieri realiste, inspirate din viața turcească, șocante prin descrierea unei lumi care se lasă greu înțeleasă de europeni.

Selectând din lumea orientală subiecte exotice, înfățișând o altă lume, cu obiceiuri și tradiții curioase, precum poligamia, legile musulmane, haremul, în care elementul românesc din acele ținuturi este tratat „cu o mare frăgezime de impresii, cu o duioasă iubire pentru ai săi, cu o puritate de sentimente rară, dar, nu mai puțin, și cu o adevărată vigoare epică”¹, cărțile de inspirație orientală aduc o reală contribuție la cunoașterea lumii mahomedene, a moravurilor și a vieții sociale. În lumea pestriță și pitorească a Peninsulei Balcanice, N. Batzaria, posedat cu un ascuțit simț de observare, trădează o simpatie nedisimulată, dar motivată pentru conaționalii săi din Balcani sau din țară, pentru limba, cultura, starea sau firea românului de pretutindeni sau pentru poezii naționali ai Greciei moderne de origine românească (Rigas Fereos, Anghelos Vlahos, Pantazi).

Rubrică realizată de Alina Anca TIGAE

Să privim lumea și cu sufletul!

„Era odată un bărbat care ședea la marginea unei oaze, la intrarea unei cetăți. Un tânăr se apropie într-o bună zi și îl întreabă:

– Nu am mai fost niciodată pe aici. Cum sunt locuitorii acestei cetăți ?

Bătrânul îi răspunde printr-o întrebare:

– Cum erau locuitorii orașului de unde vii ?

– Egoiști și răi. De aceea mă bucur că am putut pleca de acolo.

– Așa sunt și locuitorii acestei cetăți, răspunde bătrânul.

Puțin după aceea, un alt tânăr se apropie de omul nostru și îi puse aceeași întrebare, iar acesta îi răspunde în același mod. Răspunsul a fost diferit.

– Oamenii erau buni, mărinimoși, primitivi, cinstiți. Aveam

mulți prieteni și cu greu i-am părăsit.

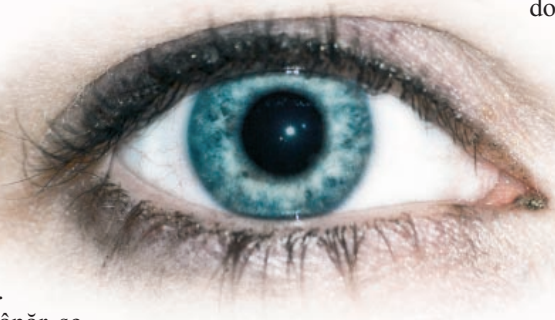
– Așa este și populația acestei cetăți, răspunde înțeleptul.

Un negustor care își aducea pe acolo cămilele la adăpost auzise aceste convorbiri și, pe când cel de-al doilea tânăr se îndepărta, se întoarce spre bătrân și-i zise cu reproș:

– Cum poți să dai două răspunsuri cu totul diferite la aceeași întrebare pe care ți-o adresează două persoane?

– Fiule, fiecare poartă lumea sa în propria inimă. Acela care nu a găsit nimic bun în trecut,

nu va găsi nici aici nimic bun. Dimpotrivă, acela care a avut și în alt oraș prieteni va găsi și aici tovarăși credincioși și de încredere. Pentru că, vezi tu, oamenii nu sunt altceva decât ceea ce știm noi să găsim în ei.“

Irineu Slătineanu – noul Mitropolit al Olteniei

Irineu (Popa) Slătineanu s-a născut la data de 16 noiembrie 1957, în satul Spinu din comuna Perișani (județul Vâlcea), din părinții Gheorghe și Maria, primind la botez numele de Ioan. După absolvirea școlii în satul natal, în anul 1974, tânărul Ioan Popa a intrat ca frate la Mănăstirea Frăsinei. A urmat studii la Seminarul Teologic „Sf. Grigorie

Teologul“ din Craiova (1975–1980) și la Institutul Teologic Universitar din București (1981–1985), obținând titlul de licențiat în teologie, cu teza *Cunoașterea lui Dumnezeu și ideea de epectază la Sfântul Grigorie de Nyssa*. După absolvirea facultății, a fost tuns în monahism la Mănăstirea Frăsinei în anul 1985, iar ulterior a fost hirotonit ierodiacon (1985) și ieromonah (1986). În anul 1985 a urmat cursurile doctoratorale în specialitatea Patrologie la Institutul Teologic din București, cu dizertația *Politica religioasă a împăratului Iustinian*, avându-l coordonator științific pe Pr. prof. dr. Ștefan Alexe. După ce timp de un an (1986–1987) a urmat cursuri de limba și literatura franceză la Facultatea de Litere a Universității din Grenoble, și-a continuat pregătirea de doctorat în specialitatea Dogmatică la Institutul Teologic Ortodox „Saint Serge” din Paris (1987–1990), absolvind cursurile cu calificativul „magna cum laude”. În anul 1990, în urma susținerii tezei *La Personne et la communion des personnes dans la theologie de Saint Basile le Grand*, elaborată sub coordonarea științifică a Pr. prof. dr. Boris Bobrinskoy, i s-a conferit titlul de doctor în teologie. În paralel, a urmat și cursuri de limba engleză la Londra

(1989–1990), precum și de arheologie biblică la Institutul de Arheologie Biblică din Tantur – Ierusalim (1990–1991). Între anii 1990–1991, a predat Istoria Bisericii Universale la Institutul Teologic „Saint Serge” din Paris.

Arhiepiscop-Vicar al Episcopiei Râmnicului

La data de 6 septembrie 1991, prin hotărârea Sfântului Sinod, arhimandritul prof. dr. Irineu Popa a fost ales ca Arhiepiscop-Vicar al Episcopiei Râmnicului cu titlul „Slătineanu”. A fost recunoscut ca arhiepiscop prin Decretul nr. 77 din 6 septembrie 1991 al Președintelui României, fiind hirotonit într-un arhiepiscop la 6 octombrie 1991. L-a ajutat în conducerea Eparhiei Râmnicului pe PS Episcop Gherasim Cristea, care era în vârstă. Începând din anul 2000, este referent pentru manuale de religie din cadrul Comisiei teologice și liturgice a Sf. Sinod, iar din 2003, este secretar al Comisiei speciale pentru canonizarea sfinților români, din cadrul Sf. Sinod.

PS Irineu a participat activ la diferite simpozioane și întruniri ecumenice în țară și peste hotare, dintre care menționăm următoarele: Congresul liturgic al Institutului Teologic „Saint Serge” din Paris (12–19 iunie 1986), Colocviul internațional „Ortodoxia și frumusețile ei într-o lume secularizată” (Bossey, Elveția, 17–24 aprilie 1987), Colocviul științific „Rolul religiei în cultura și civilizația popoarelor”, organizat de Institutul Mondial al Religiei din Paris (5–8 martie 1988), Simpozionul „Rolul Sfântului Nicodim în monahismul românesc” (Mănăstirea Tismana, 23 septembrie 2006), Colocviul „Toward Jerusalem Concil Two” (TJC II) – „Spre al doilea sinod de la Ierusalim” (Mănăstirea Sâmbăta de Sus, 16–19 octombrie 2006) ș.a. Începând din anul 1991 a predat la Facultatea de Teologie a Universității din Craiova, ca profesor suplinitor la Catedra de Istoria culturii și civilizației bizantine (1991–1994), venit prin transfer de la Institutul „Saint Serge” din Paris, apoi ca profesor de Teologie Dogmatică și Morală (1994–1997), profesor titular la Catedra de Teologie Dogmatică (din 1997), șef al Catedrei de Sistematico-Practice (2004–2008) și decan al Facultății de Teologie Ortodoxă din cadrul aceleiași instituții (din 24 ianuarie 2008). În perioada 1999–2001, a activat pe postul de profesor de teologie morală la Facultatea de Teologie „Andrei Șaguna” din Sibiu. PS Irineu este autorul a numeroase cărți, studii, articole și traduceri. În perioada 2002–2005, PS Irineu a urmat cursuri doctorale la Facultatea de Drept „Nicolae Titulescu” din Craiova, obținând în anul 2005 titlul de doctor în drept civil, cu teza *Raportul dintre preceptele morale creștine și normele juridice*, elaborată sub coordonarea științifică a Acad. Prof. Dr. Ion Dogaru și care a obținut calificativul „magna cum laude”. La data de 5 martie 2008, PS Irineu Slătineanu a candidat, alături de PS Visarion Rășinăreanu, pentru ocuparea scaunului vacant de episcop al Tulcei. A obținut doar 6 voturi din cele 45 de voturi

Latinitate desființată monument românesc devastat la Arcear – Bulgaria

Inscripțiile descoperite în apropierea de Poetovio semnaleză detașamentele legiunii XIII Gemina și V Macedonica aflate sub comanda lui Flavius Aper pe teritoriul provinciei Pannonia. Sub împăratul Aurelian, legiunea XIII Gemina este transferată la sudul Dunării, în Dacia Ripensis (la Ratiaria), primind însărcinarea de a supraveghea malul drept al Dunării. La nordul și sudul fluviului, datate aproximativ în sec. IV și descoperite la Ratiaria, Kladovo, Drobeta, Dierna, sunt cărămizi și țigle marcate cu ștampila L XIII G. RAT, LE XIII GE, LEG XIII G PC

Notitia Dignitatum oferă informații privind dislocările de trupe în timpul Imperiului roman târziu; se atestă existența unor praefecturi și praefecti legionis XIII Geminae în centre ca: Aegeta, Transdrobeta, Rațiaria, Zernis. După toate probabilitățile sediul de bază al legiunii era la Ratiaria; dar unități ale legiunii erau dislocate și în localitățile menționate în Notitia Dignitatum. Acest fapt întărește constatarea privind procesul de fărâmițare al armatei ca urmare a reformelor împăratului Diocletian prin crearea unui mare număr de praefecturi militare. În cele 18 detașamente aparținând unor legiuni dislocate pe valea Nilului cu misiunea de a potoli revoltele locale, două erau vexilații ale legiunii V Macedonica și XIII Gemina, care în jurul anului 235 se găseau cantonate la Memphis și Babilonia, pe Nil.

Localitatea Arcear, situată la 18 km de Vidin, a fost în perioada Imperiului Roman o puternică așezare cunoscută sub numele de

Rațiaria destul de importantă pentru acea vreme și care, din păcate, nu a fost valorificată din punct de vedere istoric și nu numai. Pentru autoritățile bulgare se pare că această așezare latină n-a reprezentat nimic, lăsând ca populația săracă din această zonă să devasteze situl în căutarea de monede sau obiecte cu valoare numismatică. Autoritățile locale au închis și închid ochii în timp ce căutătorii de comori lucrează de dimineața până seara, scormonind într-un mod sălbatic pământul și istoria acestuia. Este un act iresponsabil și o crimă împotriva istoriei universale pe care sigur generațiile viitoare nu le vor uita. Cu toate acestea latinitatea este dezgropată și îngropată cu excavatoare și lopeți, lăsând în urmă maluri de pământ și multe resturi menajere amestecate cu istorie și...uitare. De aceea poți vedea ceva unic în lume la

Rațiaria, ceramică și coloane din vechile așezări romane amestecate cu gunoaie. Important pentru noi este faptul că aici, la 1907, s-a ridicat un monument pentru eroii români căzuți în timpul Războiului de independență de la 1877-1878. Din nefericire monumentul a fost și el pus la pământ ca toate celelalte relicve latine. Poate că latinitatea în Bulgaria deranjează, dar mai trist este că nici organizațiile românești din Vidin nu s-au ostenit ca monumentul să fie pus din nou la locul binemeritat. Cu o sută de ani în urmă, românii au strâns bani și au ridicat acea piatră sfântă pentru ei, pe care au așezat-o parcă inspirați pe locul unde cândva a existat o cetate latină. Acum, românii de peste Dunăre au datoria morală și firească să păstreze istoria pe care înaintașii le-au dăruit-o cu prețul vieții lor.

exprimate de către membrii Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, față de PS Visarion care a primit 39 de voturi și care a fost ales ca episcop al Tulcei. Cărturar de o mare discreție și modestie, PS Irineu a deținut funcția de președinte executiv al Forumului Cultural al Râmnicului.

Mitropolit al Olteniei

La data de 8 iulie 2008, PS Irineu Slătineanu, arhiepiscop vicar al Episcopiei Râmnicului, a fost ales de către Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Române în funcția de Arhiepiscop al Craiovei și Mitropolit al Olteniei, din al doilea tur de scrutin, cu 24 de voturi pentru (la lucrările Sfântului Sinod fiind prezenți 47 din cei 52 de membri). Contracandidatul său a fost PS Vincențiu Ploieșteanu, episcop-vicar patriarhal, care a obținut 22 voturi, unul dintre voturi fiind anulat. Potrivit

comunicatului de presă al Patriarhiei Române, noul Mitropolit al Olteniei va fi întronizat în Catedrala din Craiova pe 27 iulie 2008, la ceremonie urmând să participe și Patriarhul Daniel care a ocupat până acum poziția interimară de Mitropolit al Olteniei. După alegere, noul Mitropolit al Olteniei a declarat: „De 17 ani, de când am venit de la Paris, nu am încetat să aprofundez problemele oamenilor. Egoismul nu poate produce valori. Consider că experiența europeană, dar și cea a înaintașilor mei, mă va ajuta să duc la bun sfârșit sarcina care mi-a fost încredințată. Alegerea mea ca întâistător al Mitropoliei Olteniei este o rânduială divină, datorez acest rezultat lui Dumnezeu, dar el lucrează prin oameni, iar membrii Sfântului Sinod mi-au încredințat acest mandat“.

MIT SAU REALITATE?

Cristina CRINTEANU

Burebista a fost primul și cel mai mare rege dintre cei ce au domnit cândva peste Tracia. Într-adevăr, o inscripție grecească îl numește pe bună dreptate pe Burebista *“cel dintâi și cel mai mare dintre regii din Tracia”*. Din păcate, adevăratul nume al lui Burebista s-a pierdut de-a lungul timpului, dar inteligența, puterea și vitejia de care a dat dovadă aveau să-i aducă meritul nume de BU-ERE-BU-IST-AS (Care-era-care-este-nu) înseamnă în traducere *“Nemaipomenitul”*, *“Cum nu a mai fost și nu mai este”*. Monede descoperite din vremea lui, în Transilvania, ni-l înfățișează pe acest rege al regilor cu două capete, simbolizând trecutul și prezentul. Burebista era om de stat înzestrat cu remarcabile calități de organizator, strateg militar și diplomat, reușind să unifice formațiunile politico-militare daco-gete din spațiul carpato-dunăreano-pontic sub autoritatea sa și să pună astfel bazele unui puternic regat. Unirea triburilor geto-dace a fost posibilă datorită premiselor etnice, culturale, lingvistice, spirituale și geopolitice. Unitatea religioasă se baza pe credința în același zeu, ZAMOLXE, și pe credința în nemurire. Burebista își începe organizarea puterii monarhice cu caracter militar prin activități administrative bine coordonate cum ar fi: recrutarea de oameni însărcinați cu administrarea agriculturii, strângerea dărilor, supravegherea muncilor obștești obligatorii, făcând astfel posibilă realizarea sistemului de fortificații în Dacia. În întreaga sa activitate, Burebista a fost sprijinit de marele preot Deceneu, colaboratorul și sfetnicul său cel mai apropiat. În ce privește politica internă, sub marele rege dac se stabilesc o serie de norme juridice și etice, consolidând sistemul administrativ și de apărare. După

ce a reușit să unifice triburile geto-dace, impunându-le disciplina și respectul față de legi, Burebista și-a consolidat statul și și-a extins stăpânirea, folosind iscusința sa militară, politică și diplomatică. Așa a distrus puterea celților, până în Slovacia apoi a cucerit orașele grecești de pe coasta de vest și de nord a Mării Negre de la Apollonia până la Olbia. Într-un timp relativ scurt, marele conducător a izbutit să întemeieze un regat pe măsură, care se întindea de la Dunărea de mijloc și Morava până la Carpații Păduroși spre est până la Bug și Marea Neagră, iar spre sud, peste Dobrogea, până în Balcani. Burebista, putea, potrivit afirmațiilor lui Strabon (istoric și geograf grec), să mobilizeze o armată de cca. 200.000 de luptători, cifră impresionantă pentru acele timpuri, impunându-se la jumătatea secolului I î.Hr. ca principala forță politică și militară din Europa Centrală și de la Dunărea de Jos. Cuceririle istro-pontice ale lui Burebista au pus statul dac în conflict cu Roma, care n-a intervenit datorită situației interne care culminase cu războiul civil dintre Iulius Caesar și Pompei (49 î.Hr.). Politica externă a statului lui Burebista, deosebit de activă și îndrăznească pentru acea vreme, este îndreptată spre redobândirea vechilor ținuturi dacice și spre contracararea pericolului expansiunii romane ce se contura la orizont. Stăpânind o Dacie așa de mare și puternică, Burebista a intervenit și în politica Romei, care, stăpânind acum Macedonia, constituia un pericol pentru statul dac. Pentru a preîntâmpina un atac roman, Burebista a luat partea lui Pompei în confruntarea acestuia cu Caesar. Regele Daciei s-a oferit să-i acorde ajutor militar lui Pompei în schimbul recunoașterii de către acesta a cuceririlor sale. Dar înainte ca oastea dacă să ajungă la locul bătăliei, Pompei a fost învins de Caesar în bătălia de la Pharsala. Cu toate acestea amenințarea getică a continuat să producă îngrijorare la Roma, încât însuși Caesar se pregătea să pornească asupra Daciei, în fruntea unei mari armate pe care o concentrase în Macedonia. Planul nu a mai fost pus în aplicare deoarece în 44 î.Hr. Caesar este asasinat în Senat. După scurt timp Burebista va avea aceeași soartă, fiind asasinat, probabil victimă a unui complot al aristocrației separatiste. După moartea sa, întinsa stăpânire a acestuia se împarte în patru, apoi în cinci regate mai mici. Cetățile grecești de pe țărmul Mării Negre și triburile celtice nu mai recunosc autoritatea statului dac. Statul dac sub Burebista a fost rezultatul dezvoltării vieții materiale și spirituale, prelucrarea fierului, roata olarului, olăritul în sine, agricultura practică intens și organizat deși cunoscute din vechime, acum au luat o deosebită amploare. În preajma formării statului dac condus de Burebista, existau patru mari uniuni de triburi, care aveau monedă proprie, cu o arie de răspândire extrem de mare. Dezvoltarea internă a societății geto-dace ajunsese la un stadiu ce impunea trecerea la un sistem de

Festivalul de dansuri și cântece române-vlahe din Bulgaria – Vidin 2008

Anul trecut în luna august, a avut loc cea de-a noua ediție a **FESTIVALULUI DE DANSURI ȘI CÂNTECE ROMÂNE-VLAHE** care s-a desfășurat la Vidin pe parcursul a două zile, manifestarea ținându-se la Sala Mare a Filarmonicii. Evenimentul, ajuns anul acesta la o ediție jubiliară, se va bucura de o participare mult mai numeroasă, aducându-și aportul ansambluri de muzică populară autentică din satele cu populație majoritar românească. Ca în fiecare an, **Televiziunea Română, prin postul TVR Craiova**, se va alătura ca partener la realizarea festivalului alături de tradiționalul organizator **ASOCIAȚIA VLAHILOR DIN BULGARIA – AVB**, cea mai veche organizație

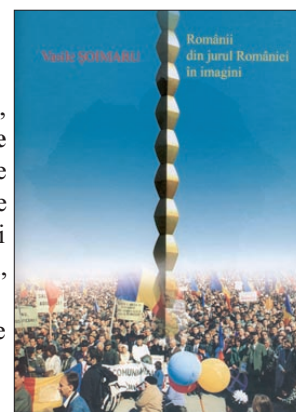
românească din Bulgaria – înființată în 1992, care, actualmente, este condusă de domnișoara Plamka Liubomirova. Aceasta a declarat pentru publicația noastră următoarele: „Indiferent de cât de greu ar fi, acest festival trebuie să trăiască, ducând mai departe dansurile și cântecele românești, timocene”. N-a fost deloc ușor ca manifestarea să aibă loc și anul acesta, însă acest steag românesc al culturii autentice trebuie arborat măcar o dată pe an. Se așteaptă ca și la această ediție România să deschidă ușa festivalului, ținând cont că, în ultima perioadă, Fundația **Scrișul Românesc** s-a implicat activ în susținerea culturii românești la Sud de Dunăre. Ca în fiecare an, domnul **Traian Bărbulescu**, director al **TVR CRAIOVA**, va fi prezent împreună cu echipa televiziunii, domnia sa fiind cel care a promovat și promovează constant și responsabil într-o manieră profesionistă elementul românesc din Balcani și nu numai. Pentru publicația noastră domnul Traian Bărbulescu a declarat: „fiecare deplasare la frații români din Bulgaria nu o privesc ca pe o sarcină de serviciu, ci ca pe o responsabilitate firească și morală pentru cei care vorbesc aceeași limbă”. La eveniment va fi prezent și postul Radio Oltenia Craiova prin subredacția din Calafat.

Cea de-a X- cea ediție a festivalului cu siguranță va fi una deosebită, iar luna august va rămâne pentru românii din Bulgaria cea mai frumoasă.

Lansare de carte la Vidin

În luna august 2008 va avea loc la Vidin, cu sprijinul asociațiilor românești din Bulgaria, lansarea cărții: **”Românii din jurul României în imagini”**, lucrare pe care scriitorul **Vasile Șoimaru** a realizat-o pentru a prezenta dimensiune culturală și universală a românilor de pretutindeni. Timp de cinci ani, cu banii lui și cu talentul lui, Vasile Șoimaru s-a deplasat în toate comunitățile românești din jurul României – din Caucazul de nord și până în Grecia și Balcanii de Vest – și a surprins în imagini de o rară frumusețe viața reală a acestor comunități, lucrarea dorindu-se a fi o **„Biblie în imagini a românilor de oriunde și oricând”**.

Suntem convinși că această nouă apariție editorială va fi primită cu mult entuziasm de asociațiile și comunitățile românești care trăiesc în spiritul pur românesc.

organizare socială superior. Burebista, prin marea sa operă de unificare, a răspuns acestei cerințe istorice, întemeind un stat centralizat, puternic, pe care l-a condus timp de patru decenii. Teritoriul României s-a bucurat din cele mai vechi timpuri de reputația unui ținut al aurului și al comorilor, așa cum pentru spanioli erau pământurile proaspăt descoperite în America. Aurul dacilor, urmărit de romani în războiul lui Traian, echivalează cantitativ în tradiția transmisă cu aurul aztecilor. Burebista a fost singurul om cu calități organizatorice deosebite, capabil ca într-un timp relativ scurt să unească toate semințiile certărețe ale traco-daco-geților, să supună pe toți vecinii și dușmanii Daciei și să stăpânească

toate orașele de pe țărmul Pontului Euxin. Dacii, sub domnia de 40 de ani a regelui, au fost neînvinși în toate bătăliile. Burebista a fost un rege pe măsura cerințelor și virtuților neamului său, geto-dacii, care reprezintă ramura nordică a marelui popor trac, care la rândul său are rădăcini adânci în spațiul carapato-danubiano-pontic. Despre traci marele Herodot spunea: *“Neamul tracilor este cel mai numeros din lume după cel al inzilor. Dacă ar avea un singur cârmuitor sau dacă tracii s-ar înțelege între ei, el ar fi de nebiruit și cu mult mai puternic decât toate neamurile. Dar acest lucru este cu neputință și niciodată nu se va întâmpla.”* Uniți, dacii într-adevăr ar fi putut stăpâni lumea!

Prof. Cosmin Rareș CIOANĂ

Cupa Dunării Vidin – Cetate

Liceul Teoretic „Gh. Magheru” Cetate, în colaborare cu Asociația Vlahilor din Bulgaria, reprezentată de președintele acesteia, Plamka Lybomirova, a organizat o competiție sportivă de tenis de masă între elevii școlii din Cetate și cei ai Clubului Sportiv „Bdinți” din orașul Vidin. Purtând numele de „Cupa Dunării”, turneul s-a desfășurat în două etape: prima la Vidin, unde aproape întreaga organizare a fost asigurată de domnișoara Plamka; în cea de-a doua rundă activitatea sportivă a fost găzduită de profesorii și elevii școlii din comuna Cetate.

Scopul în sine al competiției a fost verificarea nivelului de pregătire în ceea ce privește tenisul de masă, dar și schimbul de experiență. Am avut ocazia să observăm printre multe altele, felul în care se antrenează elevii bulgari, condițiile de lucru, seriozitatea, dăruința. Trebuie amintit faptul că la Vidin funcționează un club sportiv al cărui domeniu de activitate este doar tenisul de masă, în timp ce la Cetate, acest sport este practicat de elevi doar la ore și foarte puțin în timpul liber. Astfel se explică diferența de pregătire și valoare recunoscută de ambele părți.

Rolul Asociației Vlahilor din Bulgaria la organizarea competiției, dar și la stabilirea legăturii între elevii de pe cele două maluri ale Dunării, este foarte important. În primul rând, domnișoara **Plamka Lybomirova** și tatăl acesteia, **Liubomir Nechitov**, au avut rolul de traducători pentru o înțelegere optimă între organizatori. Este adevărat că unii elevi bulgari înțelegeau și vorbeau bine limba română, dar nu se puteau pune la punct toate detaliile organizatorice fără cineva care să stăpânească bine ambele limbi.

Prima etapă a turneului a avut loc pe data de 20 aprilie 2008 în orașul de pe malul drept al Dunării. În această deplasare au fost implicați 6 elevi ai Liceului „Gheorghe Magheru” Cetate. Întâmpinați și însoțiți aproape oriunde de gazde, elevii români au găsit un mediu prietenos și foarte primitor. După încălzirea de rigoare, a început competiția prin prezentarea concurenților și a regulilor de joc, stabilirea grupelor. Desfășurarea competiției a fost una piramidală, formându-se grupe de câte trei jucători, grupe din care au mers mai departe primii doi participanți. În grupe s-au avut în vedere următoarele :

1. Au existat trei capi de serie de ambele părți ;
2. Capii de serie nu au putut juca doi în aceeași grupă ;
3. S-a jucat cel mai bun din trei seturi.

După terminarea grupelor s-a tras la sorți din nou, îndeplinindu-se următoarele condiții: nu au existat capi de serie, jucându-se după tragere la sorți, fiecare aflându-și imediat oponentul; s-a jucat cel mai bun din trei seturi; modul de joc a fost unul tip campionat, obținându-se un punct la victorie. Învingătoare a fost desemnată campioana națională a Bulgariei, Maria Simeonova care nu a pierdut decât un singur set în întreaga competiție.

Diplomele și premiile au fost înmânate de către delegatul Primăriei orașului Vidin și de președinta Asociației Vlahilor din Bulgaria, Plamka Lybomirova, cu ajutorul căreia a fost

organizat acest turneu de tenis. Participanții români au obținut două mențiuni (mențiune I – Uță Vasile, elev în clasa a X-a și a doua mențiune – Ispir Bogdan, elev în clasa a IX-a), putându-se observa încă o dată profesionalismul sportivilor bulgari.

Returul competiției s-a desfășurat la Cetate în data de 12 iunie, cu o zi înainte de vacanța de vară. Între timp elevii s-au mai antrenat astfel încât am obținut un onorabil loc 3 prin același Vasile Uță.

Delegația bulgară a fost constituită din 8 membri: Liubomir Nechitov (în calitate de traducător), 5 elevi (înscrși la Clubul de tenis de masă „Bdinți” din Vidin), antrenorul clubului amintit, Peter Pancov și soția acestuia, Galia Pancov.

Înainte de concursul propriu-zis, elevii bulgari au participat la o secvență de predare a limbii române susținută de institutor Solomon Iuliana care a predat câteva cuvinte din vocabularul de bază al limbii române: formule de salut (Bună ziua, Bună dimineața, Bună seara, Noapte bună, La revedere), relații de rudenie (tata, mama, frate, soră, unchi, mătușă, bunic, bunică), precum și numeralul cardinal de la 1 la 20. De asemenea, elevii au primit câte un exemplar al revistei școlii din Cetate – „Jurnal de liceu” în care s-a și publicat un articol despre vizita românilor la Vidin. Foarte receptivi și domici să învețe lucruri noi, elevii bulgari au fost activi și au îndeplinit cu succes sarcinile primite.

În cea de-a doua activitate, elevii din Vidin, alături de cei ai liceului din Cetate, au participat la campionatul de tenis de masă intitulat „Cupa Dunării”. Desfășurată în stil turneu, competiția sportivă a fost câștigată de Radoslav Rumanov, membru al Clubului „Bdinți” din Vidin.

În final, delegația bulgară a fost invitată la un meci de fotbal care a avut două reprize de câte 15 minute fiecare, pe terenul sintetic – „Dunărea Cetate”. Fără să aibă o miză, nici măcar de orgoliu, meciul de fotbal a avut ca scop mai mult prezentarea stadionului și a condițiilor de desfășurare a unei competiții de acest gen.

Sperăm că, pe viitor, să putem să extindem orizontul activităților și să încheiem un parteneriat sau chiar o înfrățire între cele două instituții de învățământ din Vidin și Cetate.

Timocul însângerat

132 de ani de la răscoala timoceană

Se împlinesc 132 de ani de la marea Răscoală timoceană, data de 30 iunie reprezentând cea mai sinceră dorință de libertate exprimată printr-o jertfă istorică a oamenilor de pe aceste meleaguri.

Răscoala a reprezentat voința unui neam creștin, binecuvântat prin tradiții și obiceiuri sacre, punând în evidență elementul autentic vlah, românesc. Această flacără aprinsă în Timoc reprezintă, poate, primul pas către libertatea românilor obținută în anul 1877.

În perioada 20–30 iunie 1876, a izbucnit, între orașul Vidin și râul Timoc, pe pământul actual al Bulgariei, așa-zisa Răscoală timoceană. Au participat cinci naționalități: români, bulgari, sârbi, ruși și muntenegreni. Luptele s-au dus în satele: Gânzova (Gânzovo), Novesâl (Nove Selo), Alvadgii (Maior Uzunovo) și Florentin din Timocul bulgăresc. La răscoală s-au adunat țărani din optsprezece sate: Racovița, Rachitnița, Cosova, Dgon Ferat, Bregova, Novosâl, Gânzova, Vârf, Bălei, Florentin, Deleina, Ciungurași, Alvadgii, Ciorcălina, Negovanovți, Isân, Tianovți și Smârdan. Dintre aceste sate, paisprezece sunt locuite de români și patru de bulgari.

Răscoala s-a declanșat la 28 iunie când armata (3 500 de soldați) din Negotin (Serbia) a trecut râul Timoc. Armatei sârbești i s-au alăturat și unii patrioți bulgari, care au venit în Serbia prin România.

La 29 iunie 1876, armata sârbească s-a retras de pe câmpul de luptă. Pe 30 iunie, răsculații au fost înconjurați de brigada lui Osman Pașa, precum și de corpul de oaste al garnizoanelor din Vidin și din Rusciuc (format din 10 000 de soldați turci, cerchezi și tătari), Rămași fără muniție, aproximativ 1 000 de răsculați de la Trimbreg și Țarina au fost uciși. Au rămas în viață doar 50–100 de persoane.

După răscoală, satele participante au fost jefuite și arse. Populația a fugit în România și în Serbia – peste 15 000 de emigranți care, după amnistia de iarnă, s-au întors în locurile lor natale, unde și-au construit bordeie de pământ.

După înăbușirea răscoalei învâțătorul Ion Ciolac este spânzurat în târgul Diului împreună cu alți români timoceni din Bor și Zlot. România a trimis o ambulanță, treisprezece medici și trei farmaciști la Cladova, unde personalul român a îngrijit mii de răniți. În același an, Kogălniceanu scria către agenții consulare europene că „sunt mai mult de 200 000 de români care locuiesc pe malul drept al Dunării” și că „armata română freamătă doritoare să ia parte la luptă”.

La 23 de zile după înăbușirea răscoalei, orașul Vidin este vizitat de doi francezi: Rigondon și Kauffman, jurnalist, respectiv pictor, la revista *L' Illustration* din Paris. Aceștia au publicat în revistă ceea ce au văzut la Vidin – o „Golgotă”, adică spânzurări, decapitări, prizonieri torturați și capete tăiate, care se rostogoleau pe străzi. „Orașul seamănă cu o cloacă”, constatau cei doi jurnaliști în

L' Illustration. Mai târziu aceste informații ajung și în Bulgaria, la Vidin, datorită lui Vasil Vasilev, corespondent la agenția bulgară din Paris care a scris o cronică în acest sens, prezentând-o colegilor francezi.

Despre această răscoală specialistul bulgar Ghenadi Vâlcev a publicat două cărți: „Răscoala de la Vidin” și „Răscoala de la Vidin din 1876. Biografii”.

Dacă pe moment revolta a fost înăbușită, germenii românismului n-a pierit, ci a proliferat mai viguros. Nume ca Milan Anghelov Cosoveanu, poet, sau Cristea Sandu Timoc, om de cultură care și-au dedicat întreaga activitate promovării valorilor românești, ne demonstrează permanent că jertfa românilor din Timoc, acum 132 de ani, nu a fost de prisos.

Dicționar de nume

LUCREȚIA / LUCREȚIU – de la “lucror”, cuvânt latin ce înseamnă “a reuși”

MAGDALENA / MĂDĂLINA – de la expresia ebraică însemnând “originară din Magdala” (sat biblic pe malul Mării Galilee, presupus a fi locul de origine al Mariei Magdalena, personaj neotestamentar)

IOANA / ION / IOAN – de la “Yochana”, nume evreiesc, însemnând “binecuvântarea Domnului”

OLIVIA / OLIVIU / OLIVER – de la “olivia”, nume însemnând “măslin”.

NICOLETA / NICOLAE – de la “nikolaos”, nume grecesc însemnând “oameni victorioși”

OLGA – de la “Helga”, nume scandinav însemnând “de succes”. Nu toți experții sunt de acord cu aceasta, unii

spunând că poate fi derivat din nume vechi însemnând “binecuvântată” sau “sfântă”.

ȘTEFAN – (gr. stephanos = coroana) – “purătorul cununei învingătorului”

RADU – (slav. “rād”) – “veselul”.

SEPTIMIU – provine din expresia latină însemnând “al șaptelea”

SERGIU – lat. “Sergius”) – “servare” = “a salva”, “servus” = “servitor

TEODOR – (gr. “theodor”) – “darul Domnului”. Provine de la numele grecesc *Theodoros*, care înseamnă “darul lui Dumnezeu” de la cuvintele grecești *theos* – “Dumnezeu” și *doron* – “dar”. Acesta a fost numele pe care l-au avut mai mulți sfinți și papi.

Dr. Marius TURAICHE

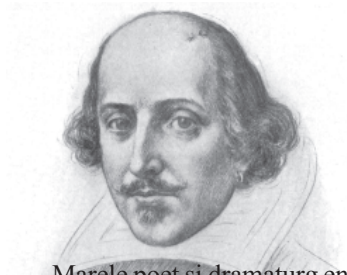
ARHITECTURA GOTICĂ

Reprezintă unul din stilurile arhitecturale somptuoase din Europa în timpul perioadei medievale, începând cu secolul al XII-lea și încheind cu anii 1500. Ca o situație mai exactă în timp și spațiu, cele mai importante opere arhitecturale gotice acoperă perioada 1140 - 1500, fiind construite din România până în Portugalia și din Slovenia până în Norvegia și chiar Finlanda. Stilul gotic a fost precedat de cel romanic și succedat de cel renescentist, ca o transformare a stilului romanic, odată cu Renașterea, începută în Florența secolului al XV-lea. Ca aspect, noutatea pe care o prezintă imediat privirii o biserică gotică în comparație cu cea romanică este lungimea (în Franța, depășind adeseori 100 m) și înălțimea edificiului (între 20–50 m); precum și în interior, nava centrală care este mult mai înaltă decât navele laterale. Fațada este, în general, flancată de două turnuri foarte înalte (multe neterminate, fără acoperiș, sau inegale ca formă și proporții). Între cele două turnuri se află o mare rozetă, iar în zona inferioară se observă trei sau cinci portaluri. Laturile edificiului sunt sprijinite de caracteristici arc-butanți, care consolidează contraforții, contrabalansând astfel presiunea laterală a bolților. Un turn-lanternă, de asemenea foarte înalt, este plasat deasupra încrucișării transeptului cu nava centrală. Ferestrele sunt numeroase și foarte alungite prin care lumina pătrunde abundent și este filtrată de vitralii. Sculptura gotică pe fațadele bisericilor este reprezentată de statui-coloane imaginând siluete de regi și profeți cu aspect imobil, fețe austere, trupuri fără șolduri și umeri. La începutul secolului XIII, sculptura se animă, figurile sunt juvenile, veșmintele au falduri ample. Elementele caracteristice ale stilului gotic sunt: bolta pe ogive (iar nu pe arce semicirculare), arcul butant (sprijinind în exteriorul edificiului presiunea laterală a pereților) și un tip de ornamentație cu totul nou, care nu se mai supune unei tradiții cu valoare de dogma, ci se inspiră din observația directă a naturii. Catedrale impresionante s-au construit în Germania (Magdeburg, Köln, Lubeck, Bamberg, Naumburg, Leipzig, Erfurt, Nürnberg), în Anglia (la Lincoln, Salisbury, Wells, Cantebury, Gloucester, Lichfield), în Italia (la Milano – Domul, la Modena, Florența, Veneția – Palatul Dogilor și Ca D'Oro). Orașele din Transilvania s-au dezvoltat în acel timp și în arhitectura religioasă s-a impus acest stil (Biserica Sfântul Bartolomeu din Brașov, bisericile din Prejmer și Bistrița și mai târziu biserica evanghelică din Sebeș, în secolul XV, Biserica Neagră din Brașov, Catedrala Sfântul Mihail din Cluj-Napoca, Biserica Sfântul Nicolae din Sighișoara). Stilul gotic este în esență o transformare a stilului romanic, apărut din necesitatea de a da o altă dimensiune verticală clădirilor, mult mai elaborate și cu metode tehnice deosebite. Goticul flamboiant, adică goticul târziu, a reprezentat apogeul acestui stil

arhitectonic care s-a remarcat prin exagerarea abundenței detaliilor, în parte pentru a diminua greutatea pe care clădirile gotice o impuneau, respectiv pentru a încerca o salvare a stilului. În Anglia, la începutul secolului al XIX-lea, goticul cunoaște o re-evaluare și o nouă recunoaștere, de fapt o “renaștere” denumită **gotic renăscut** (conform termenului original folosit în engleză, **Gothic Revival architecture**) sau **neo-gotic**, producând clădiri memorabile, dintre care Palatul Westminster, care a fost total refăcut după devastatorul incendiu din 1834, este un exemplu memorabil de **gotic revival**. Mai târziu, la sfârșitul aceluiași secol și începutul secolului XX, arhitectura gotică are o ultimă “tresărire de orgoliu”, producând opere durabile, în stilul numit deja atunci neo-gotic, în locuri foarte diferite ale lumii, așa cum ar fi Canada, Filipine, Germania, India, Norvegia, România, Statele Unite ale Americii și Ungaria. Putem spune totodată că multe blocuri din America care au acea grandoare și linie gotică sunt o continuare a stilului care s-a adaptat cu brio sau nu cerințelor actuale.

Prof. Emanuela COLCEA

WILLIAM SHAKESPEARE

Marele poet și dramaturg englez s-a născut la 23 aprilie 1564 în Stratford-upon-Avon, Warwickshire. Însă una din curiozități este că a murit după 52 de ani în aceeași zi în care s-a născut, 23 aprilie 1616.

Cu toate că numele poetului este cunoscut la nivel mondial datorită sonetelor și pieselor de teatru, el nu a fost un nobil, ci fiul unui comerciant, care a devenit aprodul orașului pe nume John Shakespeare. Poetul a urmat cursurile unei școli de gramatică din Stratford fără a merge să studieze la universitate. La vârsta de 18 ani s-a căsătorit cu Anne Hathaway, care era cu 8 ani mai în vârstă decât el și cu care a avut 3 copii: Susanna, Hamnet și Judith.

Unii critici susțin că Shakespeare nu a scris piesele de teatru, alții afirmă că el a devenit un dramaturg cunoscut deoarece era un bun actor și un profesionist în ceea ce făcea. A învățat să scrie piesele de teatru văzând și jucând în acelea scrise de alți dramaturgi. Într-una din cărțile sale Will Fowler preciza că: "Shakespeare este cel mai bun dintre toți dramaturgii deoarece personajele sale par să fie reale și includ toate categoriile sociale."

Se pare că piesele sale ne fac să zămbim, chiar să râdem în hohote și să suferim odată cu personajele lor și să plecăm de la teatru cu senzația că am mai învățat ceva despre viață. Un lucru este cert, chiar și după mai mult de 400 de ani piesele sale stârnesc interes și admirație.

Deși este recunoscut la nivel mondial, Shakespeare este și criticat. Primul care a început să pună la îndoială talentul lui Shakespeare a fost Robert Greene, unul din dramaturgii contemporani, care îl ataca furios din două motive: susținea că pe acea vreme piesele

de teatru erau scrise numai de oamenii care studiau la universitate, iar Shakespeare nu frecventase universitatea și al doilea motiv era acuzația că dramaturgul a copiat lucrările altora. Greene îl compara pe Shakespeare cu o pasăre care copiază sunetele altor păsări.

În ciuda acuzațiilor, în 1592, Shakespeare are prima apariție ca dramaturg cu piesa Henric IV, iar în 1593 a publicat primul său poem, *Venus și Adonis*. Succesul său era foarte mare datorită genurilor diferite de abordate: comedii, tragedii și drame istorice. În perioada 1594–1598 Shakespeare a scris 8 piese de teatru care l-au transformat în cel mai important dramaturg al timpului său, printre care se numără: *Richard II*, *Romeo și Julieta*, *Visul unei nopți de vară*, *Nevestele vesele din Windsor* etc. În timpul unui așa mare succes dramaturgul a suferit o mare pierdere, fiul său Hamnet a murit în luna august 1596. Pe tot parcursul vieții a continuat să scrie piese de teatru dar și să joace pe scenă pentru a vedea reacția spectatorilor și preferințele acestora.

În 1609 își publică sonetele, poezii de dragoste majoritatea (126) cărora – piperate de insinuări homoerotice – sunt închinat unui tânăr ("frumos stăpân"), și restul (28) închinat amantei sale, o doamnă brună (the dark lady).

Shakespeare a trăit în liniște în Stratford fără a participa la chefurile și bețiile colegilor de breaslă, principala sa preocupare era să scrie cât mai mult, însă în martie 1616 s-a

Casa lui Shakespeare din Stratford upon Avon

îmbolnăvit, iar o lună mai târziu a murit.

Nu putem nega faptul că Shakespeare a scris multe piese de teatru de o valoare inestimabilă și dacă ești destul de norocos să vezi o piesă a lui jucată bine pe scenă, este cea mai frumoasă experiență pe care o poți avea la teatru.

Cele mai frumoase lucruri sunt cele pe care ți le suflă nebunia și le scrie rațiunea.

Cel care deschide o școală, închide o temniță. Succesul e o scară care nu poate fi urcată cu mâinile în buzunar.

Legea e ca pânza de păianjen: viespea o rupe, iar musca se încurcă în ea.

Diplomat este acela care-și amintește de ziua de naștere a unei femei și uită vârsta ei.

Lingușirea umflă, dar nu satură. (Lope de Vega)

O minte care judecă la rece este mai bună decât un creier înfierbântat.

Femeia înșală numai pe cel pe care-l iubește, pe ceilalți îi părăsește pur și simplu.

Aforisme

Societatea este ca aerul: necesară pentru a respira, dar insuficientă pentru a-ți duce traiul.

Când ne părăsesc viciile, ne mângâiem cu credința că noi ne despărțim de ele.

Tribunalul - un grup de oameni care stabilește care dintre părți a avut avocatul cel mai bun.

Tineretea își adună materialele, ca să dureze un pod până la Lună și, după un răstimp îndelungat, omul la vârsta mijlocie sfârșește prin a clădi cu ele o cabana într-o pădure. (Thoreau Henry David)

Dacă poți merge, de ce să te târăști? (N. Iorga)

Dan VANĂ

TABĂRA FOLK CALAFAT AUGUST 2008

Peste puțin timp, mai precis pe 1 august, va începe „Tabara Națională de Muzică Folk”, ediția a XI-a, ca și în ceilalți ani cu participare internațională și tot pe malul Dunării, la Calafat. După cinci ediții în care **Consiliul Local și mai ales Primăria Municipiului Calafat** au lipsit, illogic, dintre organizatori, în acest an se alătură într-un mod salvator **Asociației „Proiect pentru o Lume a Oamenilor Mai Buni” și Casa de Cultură din Calafat**, fapt ce promite o ediție, cel puțin specială. Evenimentul muzical de la Calafat, preluând o idee din **mișcarea sf românească** (primele ediții au fost un omagiu adus memoriei lui Dan Merișca), prin intenții, spirit și amploare (cel puțin în timp), este unic în România, Balcani și exceptând Rusia și Ucraina, unic în Europa.

Pe durata manifestării (șapte zile) vor avea loc dezbateri, ateliere, înregistrări, filmări de videoclipuri, emisiuni radio și tv, lansări de carte, de CD și multe spectacole de zi sau de noapte, cu sau fără foc de tabără. Un spectacol va avea loc și în orașul vecin de peste Dunăre, Vidin, spectacol devenit deja tradițional, mai ales că vor fi prezenți și folk-iști („poeți cu chitara”) din Bulgaria.

Au confirmat deja participarea: **Sorin Minghiat, Lena Patapova, Cristian Buică, Doru Stănculescu, Mircea Bodolan, Tatiana Stepa, Dinu Olărașu, Eugen Avram, Emeric Imre, Florin Thomits, Adrian Beznă, Maria Gheorghiu, Didina Curea, Mădălina Amon, Cristian Corcioveanu, Mircea Baniciu, Vasile Mardare, Jul Baldovin, Adrian Ivanițchi, Adrian Sărmășean, Alina Manole, Ovidiu Mihailescu, Marius Matache, Eduard Paicu, Stefan Gheraksiev (Bg), Margarita Drumeva (Bg), Rosen Paskulov (Bg)**. (ordinea este cea a confirmării de participare). A promis, dar încă nu a confirmat, **Mircea Vintilă**. Lista rămâne deschisă.

Se caută sponsori.

Dicționar mitologic

AFRODITA – Zeița frumuseții și a iubirii în mitologia greacă.

ATHENA – Zeița înțelepciunii și a războiului în mitologia greacă. Era sfătuitoarea areopagului atenian, protectoarea statului și a activităților politice și sociale, patronând direct orașul Atena și ocrotind artele plastice, literatura, știința agricolă și meșteșugurile.

BAAL – Zeu de origine mesopotamică, cel care pune ordine în elementele cosmice și asigură viața oamenilor.

BRAHMA – Zeul suprem din mitologia vedică, simbolizează absolutul și creația universală. Este reprezentat cu patru capete și patru brațe, este zeul care fecundează vegetația și cirezile, personificând renașterea anuală a naturii.

CĂPCĂUNI – Monștri antropofagi cu aspect antropomorfic din folclorul românesc.

DRUIZI – Preoți celți, mediatori între oameni și lumea supranaturală. Funcția sacerdotală putea fi îndeplinită și de femei. Erau scutiți de impozite, de prezența în război, aveau un cuvânt decisiv în alegerea magistraților, în declararea

Rubrică realizată de Costinela Rudăreanu

unui război și în încheierea păcii.

FORTUNA – Zeița sorții în mitologia romană. Era reprezentată cu ochii legați, spre a simboliza soarta oarbă. În cultul popular roman era și zeița norocului.

GENII – Spirite divine, cu funcții ocrotitoare și sfătuitoare. La romani reprezenta o zeităte personală care ocrotea creșterea și dezvoltarea fiecărei ființe.

HYPNOS – Zeul somnului în mitologia greacă; născut din perechea Erebus (întunericul) și Nyx (noaptea).

JOIMĂRIȚA – Zeiță din mitologia românească, patroana torsului și a țesutului. Locuiește în munți și apare sub aspectul unor roți de fum, foc și sub forma unei femei voinice și slute. Nu trebuie confundată cu Sfânta Joi. Există un ritual în joia dinainte de Paști, când o femeie harnică se deghizează în Joimăriță căutând prin podurile caselor călți și lovind fetele lenese peste unghii.

MAIA – Zeița care simbolizează credința și fidelitatea în mitologia greacă.

ROD – Protector al neamului, patron al fecundității în

→

Ceva despre esteticienii limbii române

Estetica este Știința care studiază legile frumosului natural sau artistic și exprimarea sa în artă, ansamblu de probleme privitoare la esența artei, la raporturile ei cu realitatea, la metoda creației artistice, la criteriile și genurile artei (Distingem știința regulilor sensibilității numită estetică – Eminescu) într-un cuvânt estetica este categoria frumosului. Ca orice domeniu de activitate și limba română a avut esteticienii ei.

În filozofia iluministă și în scrierile cărturarilor Școlii ardeleni, Ion Heliade-Rădulescu (1802–1872) a aflat de la început impulsurile de care avea nevoie pentru a-ți descoperi menirea și principala direcție de acțiune; iluminarea culturală a românilor, văzută ca singura cale pentru constituirea unei națiuni civilizate și independente. Sub influența directă a lui Gh. Lazăr și a lui Dinicu Golescu, Ion Heliade-Rădulescu și-a dat seama că înnoirea și modernizarea culturii, așezarea ei pe temelii naționale trebuie realizată simultan, urmărindu-se emanciparea națiunii prin unificarea limbii, prin cultură și literatură. Izbânda întregului program cultural depindea în primul rând de crearea limbii literare. Considera că poporul român pentru a deveni o națiune are nevoie de o limbă unitară. Aceasta trebuie să aibă la bază limba populară și cea a textelor bisericești, să se cultive și să se mlădieze prin traduceri, să se îmbogățească prin explorarea tuturor graiurilor vorbite de români și prin cuvinte noi împrumutate din latină sau din celelalte limbi romanice – surori – adaptate la formele morfologice ale limbii române. Ortografia pe care o reduce la 28 de semne, era alcătuită, cu puține excepții după principiul fonetic. Ideile lingvistice și reformele propuse de I. Heliade-Rădulescu în spiritul evoluției firești a limbii române au avut un rol hotărâtor în procesul de formare și de consolidare a limbii române literare. După 1840 unele tendințe puriste din concepția sa lingvistică iau amploare Heliade-Rădulescu devenind de fapt adversarul propriilor sale principii de la 1828 limba română literară – considerată acum operă a specialiștilor sau a unui geniu reformator – urma să fie purificată de toate cuvintele neromanice, care ar fi trebuit înlocuite cu altele de origine latină sau mai ales italiană.

Alec Russo (1819–1859) – scriitor – în probleme de mitologia slavă.

SFÂNTA DUMINICĂ – Divinitate din mitologia românească care dispune de diverse instrumente magice pe care le dăruiește, la nevoie, eroilor. Este imaginată ca o bătrână care locuiește dincolo de Apa Sâmbetei.

SFÂNTA MIERCURI – Divinitate din mitologia românească cu înfățișare monahală, ocrotește drumeții răătăciți și hrănește animalele sălbatice. Posedă obiecte miraculoase pe care le dăruiește oamenilor în situații speciale.

SFÂNTA SÂMBĂȚĂ – Divinitate din mitologia

limbă a dovedit o judecată limpede și plină de bun simț. Concepția sa este una istorică, opusă celei raționaliste a cărturarilor ardeleni. Cu aplomb și cu nerv satiric Russo denunță ca aberante și chiar ilare curente ca latinismul, purismul ori italianismul propovăduite de Heliade-Rădulescu. După el o limbă unitară și accesibilă nu se poate obține decât prin aprofundarea contactului cu limba populară.

O chestiune importantă care revine adesea în în preocupările scriitorului Vasile Alecsandri este aceea a limbii. Alecsandri a susținut în ortografie principiul fonetic, combătând cu argumente filologice sau prin satiră, exagerările și aberațiile latiniste, ale italianismului lui Heliade-Rădulescu, ale pedantismului purist al lui T. Cipariu sau Aron Pumnul.

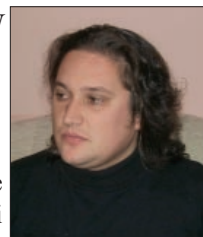
Titu Maiorescu (1840 Craiova – 1917 București) a dezlănțuit o întinsă campanie împotriva exagerărilor latiniste condus după principiul că limba asigură conservarea naționalității. În acest scop el a recomandat consecvent cultivarea limbii populare, socotind că o limbă evoluează după uzul vorbitorilor nu după legi inventate de filologi. Aportul său în principal constă în soluționarea problemelor ortografiei, chestiune deosebit de spinoasă în spiritul unui fonetism rațional (Despre scrierea limbii române – 1866). A atacat sistemele ortografice etimologizante grăbind abandonarea lor de către majoritatea filologilor vremii. Propunerile sale au format cea mai mare parte a raportului prezentat (în numele comisiei însărcinate cu elaborarea ortografiei) și aprobat de Academia Română la 8 aprilie 1880. Reluate și perfecționate în 1903 ele constituie norme fundamentale ale ortografiei noastre moderne și au avut o însemnătate deosebită în păstrarea specificului limbii. O atenție aparte a acordat Titu Maiorescu problemelor limbii artistice, preocupat de ruptura care s-ar ivi între literatura cultă și popor în cazul în care latinismul și-ar impune punctul de vedere.

Judecata de valoare este supusă principiilor, care, în decursul timpului se schimbă în funcție de experiențele filologice ale fiecărei epoci. Ideea reînnoirii periodice a principiilor estetice ar trebui să dețină un rol important, atenuând statutul de subordonare al aprecierii critice.

românească care umblă numai la miezul nopții pentru a face rău drumeților.

SFÂNTA VINERI – Divinitate din mitologia românească care reprezintă două personaje opuse – unul benefic și altul malefic. Ca divinitate nefastă pedepsește pe femeile ca torc vinerea. Prezența ei poate fi evitată prin întoarcerea oalelor cu gura în jos. Ca divinitate pozitivă este protectoarea femeilor, a călătorilor și a animalelor. Tot în această postură pozitivă apare și în visele oamenilor pentru a le comunica diverse leacuri.

Cristian RUDĂREANU

POLITICA CA BUN NAȚIONAL

De o bună perioadă de timp, mai exact de 19 ani, tânăra noastră domnișoară sau doamnă cu rochia ei colorată și plină de promisiuni se plimbă din patru-n patru ani cu pixuri, tricouri, șepci și bere pe la colțuri și prin piețe ca o fecioară care, chiar dacă naște din patru-n patru ani, tot neprihănită rămâne și fără bărbat. Se pare însă că fecioara noastră a ținut-o din avort în avort în ultima perioadă, iar dacă a născut

pe ici pe colo nu i-a părut rău că toții copii, chiar și ăia urâți, schilozi sau retardați, s-au așezat la casele lor, și pupă-i mama... toți s-au realizat, că lumea i-a iubit uite-așa urâți și neterminați cum zic unii că sunt. Și ce dacă nu știu să vorbească civilizat, au învățat să aibă tupeu și să înjure și se pare că le-a fost de ajuns. De fapt mama lor, domnișoara, le-a spus: dacă învățați carte v-ați ars, munca și sărăcia vă mănâncă, dacă însă aveți tupeu și vă dați tare la ăia cu bun simț o să mâncați tot ce e mai bun, și chiar așa, mama desfrânată a avut dreptate. Acum sunt cu ciorapii plin de bani, la costume swarovschite și cu ghiulu cât conducta de apă caldă, da uite-așa ce... au muncit! Acum cred că e prea târziu să mai creadă cineva că drumul lor e unul greșit, când deja sunt puși pe prima pagină a revistelor, iar pe micile ecrane dau lecții despre cum să fii fericit în capitalism. Încep să cred că nu mai este nimic de făcut, mai ales pentru cultură, nu pentru cea agricolă că aia s-a dus de mult, pentru asta care ne delimitează de lumea junglei. Dacă înainte se fura, datorită sistemului, cu limită și fără a te degrada ca individ din punct de vedere moral, acum furtul a devenit o condiție obligatorie pentru a fi respectat. Nu e vorba de

idealism aici, ci doar de o societate absurdă cu oameni care se mișcă la fel și nu au mari pretenții, doar o promisiune bine argumentată și multe multe bucurii cum ar fi: o telenovelă sinceră, un show lacrimogen, o revistă cu destăinuiiri senzaționale, o bere ieftină la 3 litri, semințe bine coapte și o bancă unde să se poată analiza problemele esențiale ale

societății. Asta e rețeta fericirii, gogoloaiele care te fac să plutești satisfăcut că poți să spui ce simți celor nesimțiți și care oricum nu te ascultă. Ce mă surprinde pe mine este această stare de entuziasm a cetățeanului obișnuit și majoritar care se emoționează profund în fața demnitarilor și nu are tupeul ăla sănătos de a le trage o înjurătură la fel de sănătoasă. Să fii mințit periodic și să crezi în continuare e de-a dreptul înfiorător și, să fim sinceri, țara s-a transformat într-un local de lux unde sunt milionarii în centru, iar pe margine stau chelnerii care mai predau și prin școli ca profesori, unde fac și ei găinării cu proștii care nu-și pot lua examenele și cotizează și cu câte ceva. Unii au luat și biserica după ei, au făcut chiar poze cu Iisus pe care le-au lipit pe garduri.

Deja cred că la noi, fără să exagerăm, lucrurile au scăpat de sub control, însă dacă cei mari tac, cei mici ce să facă, mac... mac....!!!

Ne-am *berbecalizat* prin proorocul secolului XXI care cu *armanni* pe el pune prețuri pe rugăciuni și le vinde pe la colțuri și prin discoteci cu două trei până la cinci mii de euro... vai de noi ! Să stingem lumina și să ne mulțumim cu ce-avem sau dacă nu să ne căutăm altă mamă

Rubrică de V. FUDULU

Cine au fost mogulii ?

„Epoca Marilor Moguli” a existat în istorie și e legată de pătrunderea islamismului în India; s-a format o nouă cultură, adaptată, în cea mai mare măsură, culturii indiene, bine individualizată. În 1566, Akbar, cel mai strălucit dintre mogulii, construiește reședința la Agra (astăzi un oraș muzeu), în care se înalță zeci de construcții monumentale. Printre ele se află și celebrul Taj Mahal, palat-mausoleu care se oglindește în apele din mai multe bazine mărginite de pereți de marmură; construit între 1631–1641, fusese ridicat de Șahul Jahan în memoria reginei sufletului său, Mumtaz Mahal, în traducere „Aleasa Palatului” Construcția este impresionantă prin proporțiile ei, cât și prin decorul de marmură policromă și cel în relief. În urma unei ceremonii internaționale de la Lisabona (Portugalia) din 7 iulie 2007, această capodoperă a arhitecturii mondiale a fost declarată minune a lumii moderne.

Mumtaz Mahal

Giovanni Papini – O minte îndrăzneată

Giovanni Papini 1881-1956 este considerat unul dintre cei mai de seamă scriitori italieni din prima jumătate a acestui secol. Polemist redutabil, fondator al unor reviste, promovează și luptă pentru debarasarea culturii italiene de vechile mentalități și stereotipuri. Operele sale de succes sunt: *Crepusculul filozofilor* (1906), *Un om sfârșit* (1912), *Viața lui Isus* (1921), „Sfântul Augustin” (1930), *Pâine și vin* (1933), *Gog* (1940), *Cartea Neagră* (1951) retipărită sub egida Fronde, 1997, care l-a făcut celebru, precum și *Diavolul* (1953).

Citind romanul *Mărturiile calvarului*, în care sunt surprinse ultimele momente pe care le trăiește Iisus înainte de a fi trădat și apoi crucificat, calvarul, în adevăratul sens al cuvântului, este simțit și trăit de cititor cu tot sufletul. În mod evident este o carte plină de simbolistică și substanță filozofică și creștină.

Aceste nuanțe și trăiri răscolitoare nu par străine omului, dar mai ales scriitorului Giovanni Papini, care s-a ridicat deasupra gândirii acelei perioade, căci el trăiește pentru a descifra misterele lumii. În ceea ce privește *Cartea Neagră*, secrete întunecate scoase la lumină ale lumii constituie simbolistica acestei cărți tipărite în 1951, căci luptele politice capătă o altă conotație, după ultimul război mondial, mai subtilă, dar și mai periculoasă.

„Am ales acest titlu pentru că notele din acest jurnal aparțin aproape toate uneia din cele mai întunecate epoci din istoria omenirii anii din timpul și după ultimul război.

Gog, așa cum s-a obișnuit să o facă, a vrut să cunoască oamenii cei mai celebri și mai reprezentativi ai timpurilor noastre, conversațiile cu aceștia sunt aproape întotdeauna

surprinzătoare și revelatoare. Cititorii acestei lucrări vor cunoaște de exemplu gândurile lui Molotov și Hitler, ale lui Voronov și Ernest O’Lawrence, ale lui Picasso, Salvador Dali, ale lui Marconi și Valery, ale Aldoux Huxley și Lin Yutang. Cea mai mare noutate o reprezintă, dacă eu nu mă înșel, descoperirea unor opere necunoscute ale unor scriitori de seamă.

Cititorii vor găsi aici pentru prima oară, în această lucrare, informații asupra unor opere până azi absolut necunoscute, al lui Cervantes și Goethe, ale lui William Blake și ale lui Robert Browning, ale lui Stendhal, Kirkegaard și Miguel de Unamuno, ale lui Leopold și Walt Whitman. Aceste revelații extraordinare ar fi suficiente pentru a face din *Cartea Neagră* unul dintre cele mai excepționale evenimente literare ale timpurilor noastre.” Giovanni PAPINI, Florența, 5 noiembrie 1951

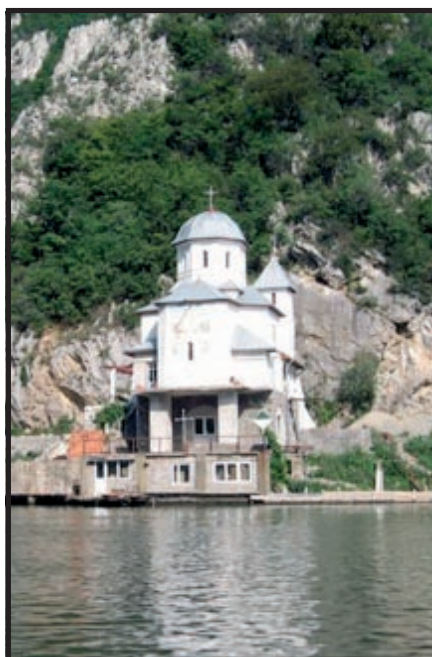
Cine este Gog? un spion? un cap al mafiei italiene? iar întrebările ar putea continua pe această temă, înfierbântând mintea. Dar în introducere, Giovanni Papini ne descrie modul cum l-a întâlnit pe acest excentric milionar pasionat de lucruri paradoxale și de oameni care au reușit să scrie istorie.

În principiu, acest articol nu elogiază, ci invită la meditație și introspecție iar calea potrivită ar fi citind cartea mai sus prezentată. Personal am apreciat toate însemnările cărții dar cel mai mult m-a zdruncinat povestea “Piața de copii”. Citez:

„Dar de ce oamenii cumpără copii?

- Din diverse motive: oameni care nu au copii și care își doresc unul care să le aparțină, bogații cumpără câte unul pentru a dăruii fiicelor lor niște jucării vii, în locul păpușilor de cârpă sau porțelan. Cerșetorii își folosesc economiile cumpărând un copil descărnat și bolnăvicios care poate stârni mila trecătorilor...”

Acest mic fragment vă invită să citiți cu interes total anumite lucruri care par pentru unii doar plâsmuire. Altfel însă le apare drept un adevăr dureros.

Vă invităm să petreceți clipe de neuitat pe malul Dunării, în zona turistică binecunoscută sub numele de Cazane- Dubova.

Aici, pe lângă o cazare ieftină, vă puteți relaxa practicând diferite sporturi nautice, plimbări cu barca sau cu ATV-ul, precum și alte activități recreative.

Contactați-ne la tel.

0724.672.1854

sau pe

www.cazaneledunarii.com

Vă așteptăm cu drag!

Cazanele Dunării – Dubova

CALAFAT

Scurt istoric

Istoric

Prima atestare documentară păstrată, referitoare la Calafat datează din 1424: Vama de la Calafat, care în secolele XV - XVI devine punctul de tranzit, cel mai important pentru comerțul Țării Românești cu Peninsula Balcanică. O altă atestare documentară datează din vremea lui Basarab cel Tânăr - Țepeluș (noiembrie 1477 - septembrie 1478). Acesta, la 3 aprilie 1480, întărește Tismana, unde era stareț Matei, vama de la Calafat cu târgul, ca și alte vămi și bălți. Din 30 aprilie 1502 datează un alt hristov, dat de Radu cel Mare (1495 - 1508), care întărește Tismana, al cărei egumen era Ioanichie, „vama de la Calafat, ca să fie de ocină și de ohabă și să ia vama de la Calafat”. Tot din primii ani ai secolului al XVI-lea datează și alte două hristoave domnești, prin care se întărea mănăstirii Tismana vama de la Calafat. La 26 iunie 1508, Mihnea I cel Rău întărește mănăstirii vama de la Calafat, care a fost a Tismane, încă de la bătrânii domni, iar la 1 mai 1510, din Târgoviște, Vlad cel Tânăr o dă ieromonarhului Ioanichie și călugărilor de la Tismana. La 10 mai 1523, Vladislav al III-lea, dă poruncă mănăstirii Tismana „ca să fie volnici călugării din Sfânta mănăstire Tismana să-și ia vama de sare de la Vadul Vidinului de la valahi”, iar un an mai târziu, tot acesta întărea egumenului Istratie și călugărilor Tismane, „vama de la Calafat cu târgul și balta Bistreț cu vama”, ca și altele, „pentru că le-au fost vechi și moșteniri de la bătrânii domni”. Asemenea acte de dănie sau mai exact de reînțărare a stăpânirii asupra vadului de la Calafat, au mai fost date de către Moise Vodă (12 mai 1529) și Mircea Ciobanul (26 aprilie 1547), Petru cel Tânăr (17 aprilie 1568). Din cercetarea documentelor epocii, rezultă că în secolele XIV - XVII Calafatul constituia punctul terminus al unui drum comercial important, cunoscut și sub numele de „Drumul sării”, poziția lui geografică oferind condiții optime pentru desfășurarea unui activ comerț de tranzit. De aici, produsele excedentare ale Țării Românești ajungeau în Peninsula Balcanică, până pe țărmurile Adriaticii și tot pe aici, mărfurile negustorilor turci și greci pătrundeau în Muntenia și mai departe în Transilvania și Ungaria. Prin vama de la Calafat se trimiteau în Imperiul otoman mari cantități de cereale, vite, cai, oi,

pește, sare, vin, ceară, miere, cherestea. Prin același punct intrau în țară obiecte de îmbrăcăminte și podoabă, stofe orientale, covoare, mirodenii. Importanța care se acordă Calafatului în secolele XVII - XVIII era determinată și de faptul că, fiind așezat în fața Vidinului și la răscruce de drumuri, prin el se scurgeau mărfurile ce veneau sau plecau din părțile de apus ale Bulgariei, Macedoniei, vestul Serbiei și chiar de mai departe, în Ragusa și Salmația. Tot de la Calafat se putea face ușor legătură cu Craiova, pe unde trecea principalul drum comercial care străbătea Oltenia de

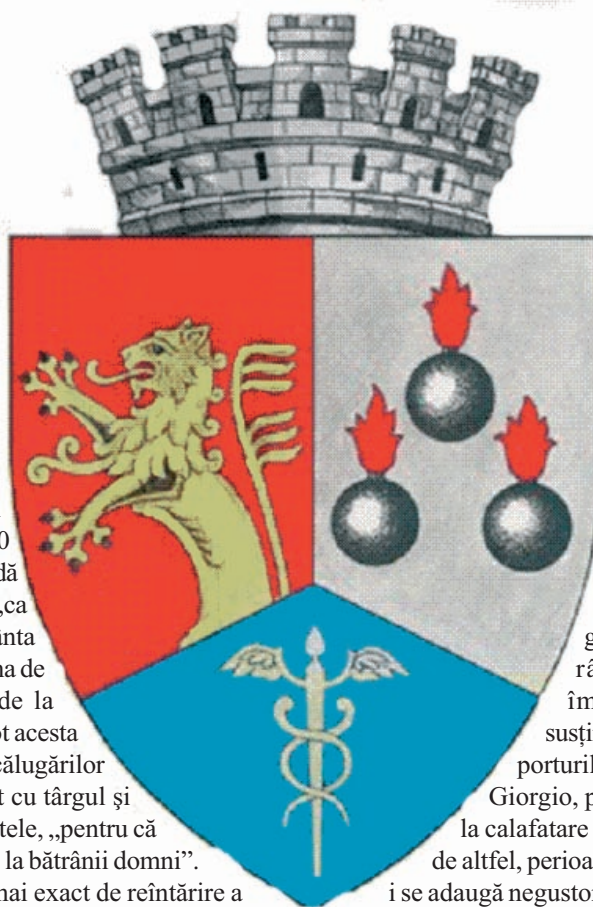
la est la vest (București - Pitești - Slatina - Craiova - Cernă - Varciorova). Mărfurile pomite de la Calafat puteau astfel să ajungă fie la Târgu Jiu și de aici prin pasul Vâlcă în Transilvania, sau, trecând prin Slatina, urmau drumul pe Valea Oltului până la Sibiu. Indiferent de una sau alta din ipotezele privind istoria orașului Calafat, cert este că așezarea datează din epoci străvechi, cumulând de-a lungul mileniilor paleolitice și neolitice, în epoca fierului și pretracică valorile anticelor civilizații din spațiul egeean-carpatic.

Ipoteza originii genoveze

B. P. Hasdeu a fost primul istoric care a emis ipoteza originii genoveze a Calafatului medieval. La rândul său, A.D. Xenopol, îmbrățișând ideea lui Hasdeu, a susținut că genovezii „par să fi întemeiat porturile dunărene Giurgiu, așa numit San Giorgio, patronul Genovei și Calafatului, de la calafatare - a unge corăbiile cu duhot”. Este, de altfel, perioada când traficului intens pe Dunăre i se adaugă negustorii genovezi, ca urmare a încheierii tratatului de la Nymphaion, dintre Genova și Imperiul Bizantin, din 13 martie 1261. Originea genoveză este susținută și în alte lucrări mai vechi sau mai noi; amintim, între acestea, pe cea scrisă de C. Buchholtzer și P. Rotaru, lucrarea „Pe firul Dunării. De la Baziaș la Marea Neagră”, „Dicționarul geografic al județului Dolj”, „Dunărea. Privire istorică, economică și politică”. În sfârșit, amintim lucrarea lui Al. Cebuc și C. Mocanu, care pledând pentru aceeași ipoteza, susțin că genovezii, concurenții venețienilor, ajutați de moldoveni, împing comerțul lor pe Dunăre până la Calafat, servindu-se de diferite nave.

Ipoteza originii bizantine

Alți istorici susțin originea bizantină a toponimului

local. Așa, de pildă, C.C. Giurescu, după ce menționează existența Calafatului „înainte de Basarab întemeietorul”, deci sfârșitul secolului al XII-lea și începutul secolului al XIV-lea, arată că denumirea de Calafat „redă exact grecescul Kalafatis, care îndeamnă cel ce smolește vasele”. În acest loc, presupune C.C. Giurescu, trebuie să fi fost o „escala, o schela... unde se încărcau grânele Olteniei și se călăfăteau vasele”. Aceeași origine bizantină a numelui așezării o susține și Nicolae Iorga, care afirma că denumirea de Calafat ar veni de la un nume grecesc de persoană, anume Kalafatis, nume foarte răspândit la Bizanț. Tot pentru originea bizantină a toponimicului Calafat se pronunță și autorii unei lucrări de istoria bisericii române, care susțin că „pe Dunăre, bizantinii au dat denumirile grecești localităților... Maglavit, Calafat, Corabia, Zimnicea etc.”

Legenda locală

Legenda locală pledează pentru ideea că străvechea așezare a Calafatului ar fi fost la origine o colonie mică de pescari. Potrivit unei legende, în secolul al XI-lea, mai precis prin anii 1040 – 1042, un oarecare Mihail Calafat, meșter în arta călăfătuirii, găsind pe aceste meleaguri o așezare propice pentru executarea meseriei lui, ar fi înființat, pe malul Dunării, un atelier pentru repararea și smolirea corăbiilor, fapt care a făcut ca navigatorii bizantini, iar apoi și cei genovezi, atrași de iscusința sa, să-și aducă vasele pentru a fi reparate. Potrivit aceleiași legende, locul unic unde se efectua operațiunea de călăfătuire era la debarcaderul de lângă această așezare care, ulterior, a primit numele de Calafat.

Stema municipiului Calafat

Descrierea stemei: Stema municipiului Calafat se compune dintr-un scut triunghiular cu marginile rotunjite, împărțit în furcă răsturnată. În cartierul unu, pe roșu, un leu rampant de aur, ieșind spre dreapta, armat cu negru. În cartierul doi, pe argint, trei ghiulele negre arzând cu flacăra roșie, așezate una la două. În cartierul trei, pe albastru, un caduceu de argint. Scutul este timbrat de o coroană murală, cu cinci turnuri crenelate.

Semnificația elementelor însumate: Leul este vechiul simbol al Olteniei, prezent și în tradiția heraldică interbelică. Ghiulele sunt, de asemenea, un element heraldic tradițional, ele făcând aluzie la începutul Războiului de Independență din 1877, de la Calafat și Corabia pornind primele asalturi asupra malului turcesc. Caduceul este simbolul zeului comerțului, Mercur, și se referă la poziția de centru comercial și de tranzit a localității, ce este și port la Dunăre. Coroana murală cu cinci turnuri crenelate arată că localitatea are rang de municipiu.

Știati că...

O tipografie și un ziar În anul 1904 la Tipografia aparținând lui Petre Ghergulescu din Calafat s-a tipărit primul ziar local intitulat „Valul Dunării”.

Cinematograf În 1933 s-a aprobat funcționarea unui „Cinematograf sonor și vorbitor” în localul pavilionului din grădina publică aparținând lui George Lăzărescu.

ULTIMII RAPSOZI 01.07.2008 - 15.07.2008

Proiectul **ULTIMII RAPSOZI** inițiat de **INSTITUTUL CULTURAL ROMÂN** propune o serie de întâlniri cu creatori și interpreți din lumea satului. Publicul urban are ocazia unui contact nemijlocit cu rapsozii autentici, cei care conservă valorile muzicii tradiționale. Întâlnirile presupun mai mult decât simple recitaluri: Grigore Leșe, doctor în muzică, profesor asociat la Universitatea din București și inițiator al programului, intră în dialog cu protagoniștii și îi prezintă spectatorilor. Locul muzicii audiate în viața comunității din care provine, particularitățile instrumentelor, influențele și circulația temelor sunt dezvăluite astfel „pe viu” (după un tipar care amintește de seria Young People’s Concerts realizată cu Orchestra Simfonică din New York de către Leonard Bernstein, în anii 1960-70). O motivație importantă ține de dorința de a contracara confuzia tot mai răspândită în domeniu.

Încurajate și de media audiovizuale, deturnările nefirești care au urmat pervertirilor din perioada comunistă riscă să ducă la dispariția unui repertoriu multiseclar. Premiza proiectului **ULTIMII RAPSOZI**, din perspectiva inițiatorilor săi, este, așadar, nevoia unei schimbări radicale în percepția și receptarea actului folcloric tradițional. Proiectul promovează adevărații depozitari ai culturii tradiționale, cei care perpetuează identitatea spirituală a comunităților cărora le aparțin – românești sau ale minorităților naționale din România. Proiectul **ULTIMII RAPSOZI** încearcă să demonstreze faptul că în România mai există încă – în zone izolate – oameni care cântă așa cum o făceau strămoșii lor, cu sute de ani în urmă.

PROGRAMUL PROIECTULUI „ULTIMII RAPSOZI” 2008

1. **IANUARIE** (Marți, 22) – Muzică lăutărească: *tambalitul Zaim Petru din Câmpulung Moldovenesc* 2. **FEBRUARIE** (Vineri, 29) – Muzică polifonică: *aromânii fărșeroși din Cogealac, jud. Constanța* 3. **MARTIE** (Miercuri, 26) – *Horea în grumaz: Gherasim Cârțiță din Ungureni, Țara Lăpușului* 4. **APRILIE** (Miercuri, 30) – *Banda lui Nea Alită Pițigoi din Tg. Cărbunești, jud. Gorj* 5. **MAI** (Miercuri, 28) – *Ucrainenii de pe Tisa (din satele Crăciunești și Lunca la Tisa)* 6. **IUNIE** (Vineri, 27) – „Pe uspăț” cu sătenii din *Vinerea, jud. Alba – în cadrul Noptii Institutelor Culturale* 7. **IULIE** (Brasov, Duminică 20) – *Joc în sat la Șinca Nouă, Țara Făgărașului – în cadrul Cursurilor de limbă, cultură și civilizație românească - ediția a XIV-a, Brașov, (13 iulie-2 august 2008)* 8. **AUGUST** (Joi, 28) – *Muzicanții din Grecești, jud. Dolj* 9. **SEPTEMBRIE** (Joi, 25) – *Muzica lipovenilor nekrasoviți din Sarichioi, jud. Tulcea* 10. **OCTOMBRIE** (Vineri, 24) – *Hori și zăcăli cu Nicolae Pițigoi din Țara Lăpușului* 11. **NOIEMBRIE** (Miercuri, 19) – *Muzici de ritual din Poiana Răchițelii, jud. Hunedoara.*

Cristea SANDU TIMOC

Doctor Atanasie Popovici – Furnică, la CONFERINȚA DE PACE - Paris – 1919 (I)

Renumitul cărturar român timocean dr. Atanasie Popovici, zis Furnică, s-a născut în satul Geanova, sârbizat în Dușanovaț, de lângă Negotin, în Timoc – Serbia, a studiat cursurile școlii primare în satul natal, în care era preot român tatăl său până la 1877, apoi și-a continuat studiile secundare la Liceul din Belgrad și apoi a terminat Facultatea de Teologie tot la Belgrad.

Și-a continuat studiile universitare în Germania, la Jena, a studiat filozofia și pedagogia și a luat doctoratul cu o teză despre pedagogia experimentală.

Fiind un student strălucit, s-a bucurat de aprecierea profesorilor germani și chiar s-a căsătorit cu fiica unuia. Un timp a înființat o școală particulară experimentală în orașul Jena.

La universitate a cunoscut mulți tineri studenți din România, din Banat și Transilvania, de care s-a simțit legat o viață. Așa încât prin anul 1911 a plecat în România, unde a stat puțin deoarece și-a dat seama că nu cunoștea limba cultă a cărturarilor și a simțit nevoia să fie cât mai aproape de foștii săi prieteni de la Sibiu și Arad, unde principalul mecena a fost Onisifor Ghibu, un adevărat frate și colaborator entuziast.

La un moment dat îl găsim pe frontul din Moldova și după aceea va participa la declarația unirii de la Chișinău din Parlamentul țării, în ziua de 27 martie 1918, discursul său fiind primit cu urale și entuziasm și apoi publicat în presă. De fapt, prin cuvântul său în Parlamentul de la Chișinău a răsunat o chemare sfântă la unire din partea românilor din Timoc – Serbia.

Înainte de războiul balcanic întocmește un memoriu pentru Parlamentul României, pe care îl înmânează savantului Nicolae Iorga, spre a susține în parlament cauza românilor din Serbia de Răsărit, dintre Morava-Timoc și Dunăre, munții Artani. Presa timpului de la București a susținut ideile mărețe ale cărturarului român din Dacia Aureliană și unele ziare chiar au apelat ca activitatea sa să fie sprijinită financiar de către guvern.

Pregătește un memoriu documentat despre românii din Timoc Serbia, pe care îl publică în revista „Românis-mul”.

Pe atunci, literatură științifică despre românii din Timoc era cam puțin scrisă și publicată. Dar pe el l-a interesat cartea lui Tihomir Georgevici care a

publicat o scurtă călătorie la românii dintre Morava – Timoc, sub titlul „Printre românii noștri”, Beograd, 1906.

Este de remarcat de către cititorul neavizat ca și de cărturarul preocupat de chestiune să observe că naționalismul pe atunci nu era atât de înflăcărat și iresponsabil, ca acum, la sârbi, încât le spuneau românilor timoceni atât în presă, studii, „rumuni”, adică românii, iar în statistici se folosea denumirea de „rumunii” și nu de „vlasi”, ca astăzi.

Ideea principală a acestui mic studiu o găsim în următoarea concluzie la care ajunge cărturarul sârb Tihomir Georgevici care spune: „Eu știu că mulți dintre „patrioții” noștri vor da din cap cu gravitate citind notițele mele și vor spune că sunt un trădător al patriei dacă îndrăznesc să vorbesc despre Românii din Serbia, care după părerea lor trebuiesc tăgăduiți, ori cel puțin trecuți sub tăcere, căci orice accentuare a românismului în Serbia ar putea duce la o chestiune românească în Serbia, care după părerea multora ar fi un pericol amenințător. Se poate să fie așa, dar și fără aceste rânduri ale mele știe lumea întreagă că în Serbia există români. Acest lucru se știe și în România, unde se poartă grijă chiar pentru Țințarii din Macedonia, Epir, Albania, Asia mică, Moravia, Silenzia, Peninsula Istria, Bosnia și Herțegovina, etc., și cu atât mai mult încă pentru regiunile care se găsesc în imediata ei apropiere, precum Transilvania, Bucovina și Basarabia cât și pentru românii din Serbia de care-i desparte numai Dunărea. Nu e vorba, asupra acestora din urmă n-au ei nici un studiu, dar în fiecare carte de școală în care se enumeră țările locuite de români, nu sunt uitați niciodată și cei din Serbia”.

Despre românii din Timoc s-au scris de către Institutul Statistic Român trei cărți voluminoase cu documente, în timp ce la Sofia, academicianul bulgar Stoian Romanski, publica volumul „Rumânite mejdu Timok i Morava”, Sofia, 1926. Subliniem observația ca fiind pertinentă, pentru că atât în Bulgaria cât și în Serbia de la venirea comuniștilor și până azi, românii din Timoc Serbia – Bulgaria sunt poreclii vlahi, o denumire veche medievală, folosită de străini pentru identificarea românilor sau rumânilor.

Din anul 1934, după ce se semnează Convenția Culturală dintre România și Iugoslavia, pentru școlile românești din Banatul Sârbesc și școlile sârbești din Banatul Românesc, doctorul Atanasie Popovici părăsește postul de director al Școlii Normale din Timișoara și ocupă la Belgrad, în Ambasada României funcția de consilier tehnic pentru școlile românești din Banatul Sârbesc. [...]

Să ne cunoaştem istoria (I)

Primele menţiuni despre geţi datează din a doua jumătate a sec. al VI –lea î.Hr., iar cele despre geto-daci din secolul II-lea î.Hr. Geto-dacii erau împărţiţi în triburi şi uniuni de triburi, denumirile acestora fiind păstrate la „Ptolemaios, Geographia”. Acelaşi geograf a transmis o listă cu 44 de localităţi din Dacia însoţită de importante coordonate topografice, pe baza cărora unele dintre acestea au fost localizate şi identificate. Geto-dacii vorbeau dialectul de nord al limbii trace. Din limba geto-dacă s-au păstrat aprox. 160 de cuvinte.

Au avut un zeu suprem pe Zalmoxis-Gebeleizis, divinitate cu atribute chthoniene

Istoria geto-dacilor este puţin oglindită în izvoarele antice. Herodotos în „Historiae”, IV, 90-94, vorbind despre expediţia lui Darius (514–513 î.Hr.) împotriva sciţilor nord pontici, spune că înainte de a ajunge la Istru, acesta „birui mai întâi pe geţii care se credeau nemuritori şi sunt consideraţi cei mai viteji şi drepti dintre traci”. În secolul al V-lea î.Hr., domnea peste geto-daci regele Charnabon (Trogus Pompeius „Istorie Filipice”). În anul 335 î.Hr. Alexandru Macedon a trecut Dunărea la geţii din câmpia munteană (Arrian- „Anabasis”). O forţă getică va distruge armata macedoneană şi pe comandantul ei Zopyrion în anul 326 î.Hr. undeva în zona gurilor Dunării. (V. Pârvan, *Getica*, 1926)

DICTIONAR RELIGIOS

Pr. Alin Dejan SUBȚIRE

ACRIVIE – Gr. Akriveia – exactitate: aplicarea strictă a canoanelor în cazuri în care doctrina şi tradiţia Bisericii trebuie să fie respectate cu rigoare.

BABILON – Oraş antic, capitală a Mesopotamiei, locul unde au fost duşi evreii în robie de Nabucodonosor în anul 586 î.Hr. În acest Babilon a predicat Sfântul Apostol Petru şi tot aici a întemeiat o biserică creştină şi a scris prima sa epistolă Bisericii din Asia Mică.

BEELZEBUT – Nume dat de evrei Satanei, căpetenia demonilor (Matei, 12,24-27).

BETLEEM – (ebr. Beit-Lehem = Casa Pâinii): cetate la 8 km sud de Ierusalim, locul de naştere al regelui David şi al lui Iisus Hristos.

CATAPETEASMA – La evrei – Perdea care despărţea cele două încăperi ale templului: Sfânta Sfintelor şi restul templului. În Biserica Ortodoxă – Perete de lemn sau de zid, împodobit cu icoane, care desparte altarul de naos.

CUVIOS – Cucernic, evlavios – titlu care se dă călugărilor şi călugăriţelor. Nume dat sfinţilor proveniţi din călugări care nu au fost martiri.

DECALOG – Denumire dată celor zece porunci ale lui Dumnezeu, date lui Moise pe Muntele Sinai după scoaterea poporului evreu din robia Egiptului.

EVREU – Semit, locuitor în Palestina. Numele de evreu vine de la strămoşul poporului evreu, Eber. Este persoana care nu participă la ridicarea Turnului Babel, fapt pentru care Dumnezeu i-a păstrat limba neschimbată.

Poporul evreu se mai numeşte şi Israel sau israeliţi, după patriarhul Iacob, care, luptându-se cu Domnul şi fiind lovit în coapsă, primeşte numele de Israel. Mai târziu de la David, din seminţia lui Iuda, evreii s-au numit şi iudei.

GABBATHA – Expresie care înseamnă „pardosit cu

pietre”. Este vorba de locul unde era Pretoriul, scaunul de judecată al lui Ponţiu Pilat, şi unde a fost judecat Hristos.

GOLGOTA – Golgota – este numele evreiesc al dealului pe care a fost răstignit Domnul Hristos. El poartă numele de „Locul Căpătării” pentru că stânca aceea seamănă cu un cap de om. După explicaţia vechilor comentatori greci (Origen, Sfântul Vasile cel Mare şi Epifanie etc), denumirea de „Locul Căpătării” i-ar fi venit din faptul că – după o veche tradiţie iudaică – aici s-ar fi găsit îngropat capul primului om, Adam.

HAR – Harul este expresia dragostei lui Dumnezeu faţă de oameni. Harul este lucrare sau energie, dar şi putere a Duhului Sfânt, Care face să se imprime în noi “chipul lui Hristos” (Gal. 4, 19); deci este şi un dar gratuit de la Dumnezeu, care ne îndreptează (Rom. 3, 24; 11, 5; Gal. 1, 15).

JERTFA – Orice dar material sau spiritual adus lui Dumnezeu, pentru iertarea păcatelor, mulţumire etc. Jertfele materiale în Vechiul Testament erau de curăţire, de iertare, de împăcare, arderi de tot, toate însă aveau numai rolul de a întreţine conştiinţa păcatului. În Noul Testament se accentuează ca jertfele să fie însoţite de credinţă şi fapte bune, altfel nu sunt primite de Dumnezeu.

LUMÂNĂRILE – Se folosesc în Biserica Ortodoxă ca o formă de jertfă sau de devoţiune către Dumnezeu sau către Sfinţi. Ele sunt folosite la diferite slujbe şi simbolizează pe Hristos, care este “Lumina lumii”. Un alt simbol care se atribuie lumânării este natura duală a lui Hristos: Cea Divină (fîitul ce arde) şi cea Umană (corpul de ceară al lumânării).

TALMUD – Culegere de comentarii rabinice ale Torei, cuprinde normele religioase şi social-juridice ale mozaismului şi are două părţi: Mişna care explică Tora (Vechiul Testament), şi Ghemara (Completarea legii) care interpretează Mişna.

Rubrică realizată de Cristian Crinteanu

0 viață de rock

IRIS este cel mai iubit grup de muzică rock din România, o legenda vie a muzicii românești, care, în cei 31 de ani de cariera muzicală, și-a păstrat fidel publicul, cucerind pe parcursul timpului noi și noi fani. 'Cine mă strigă în noapte', 'Trenul fără Naș', 'Pe ape', 'Strada ta', 'Tot zbor', 'Somn bizar', 'Baby', 'Mirage', 'De vei pleca', 'Să nu crezi nimic', 'Ultimul mic dejun al lui Bon', 'Casino', 'Da, da, eu știu!', 'Vino pentru totdeauna' sau 'Iris Aeterna' reprezintă doar câteva dintre mega-succesele grupului de-a lungul anilor.

Grupul s-a format în 1977, evoluând ca trio, în formula Nuțu Olteanu, Emil Lechinteanu, Nelu Dumitrescu. De-a lungul timpului, formația a fost urmărită permanent de „valul schimbărilor”... de componență. Au cântat la IRIS muzicieni extrem de valoroși, precum Lucian Chivu (voce), Sorin Chifiriuc (bass/chitară solo), Marti Popescu (bass), Anton Hasias (bass), Adrian Ilie (chitară solo), Nikki Dinescu (baterie), Florin Ochescu (chitară solo). În acești 31 de ani, grupul IRIS a imprimat 16 albume, „CEI CE VOR FI” fiind cel mai recent. Patru dintre ele au apărut la Zone Records, începând cu 1996. De ceva vreme, IRIS dă semne de stabilitate la capitolul componență. Cei patru sunt: Cristi Minculescu (voce), Valter Popa (chitară solo), Boro (Doru Borobeică, bass), Nelu Dumitrescu (baterie). IRIS a evoluat, până acum, în fața a 8 milioane de oameni în 4500 de concerte. Un astfel de eveniment a fost concertul „Iris Athenaeum”. Iris culege astăzi aplauzele, superlativele, laurii unei cariere extraordinare. Mulți ani de muncă, uneori ne bună, alteori dramatică, o muncă desfășurată de puține ori la limita supraviețuirii. Iris este astăzi o legendă în viață, o legendă care cântă și încântă, dar la fel de ușor putea fi o amintire. Cristi Minculescu, poate cel mai bun solist rock al românilor din toate timpurile, și ceilalți băieți au știut să rămână o echipă. La concertele IRIS, de acum înainte merg bunicii, copiii lor, astăzi părinți având pe după umeri nepoții bunicilor, ultimii fani ai unei legende pe care am dori-o fără sfârșit.

CRISTI MINCULESCU

– născut pe 09.01.1959 (Capricorn) la București. Este căsătorit cu Rodica, și are doi copii, gemenii Mădălina și Florin. Primul concert cu IRIS l-a avut pe 5 februarie 1980 și a renunțat

la facultate ca să poată cânta în această formație. Printre pasiunile sale se numără istoria și echipa de fotbal Universitatea Craiova. I-ar fi plăcut să fie istoric, asta dacă nu ar cânta cu IRIS. Cea mai mare dorință a lui este să serbeze 50 de ani alături de trupa “IRIS”.

BORO – născut pe 21.01.1963 (Vărsător) în București. Este necăsătorit și îi place foarte mult ciclismul (a fost sportiv de performanță) și automobilismul. A învățat să cânte la bass în spital și a fost coleg cu Minculescu la Voltaj. În noiembrie 1984 a ajuns la IRIS.

VALTER – născut pe 2.11.1964 (Scorpion) la București și este căsătorit cu Camelia. Printre sporturile sale preferate se numără patinajul și înotul. Cântă la chitara din clasa a II-a, a mai cântat și cu grupul Strop, în 1983. A venit la IRIS în 1986.

NELU – născut pe 5.11.1954 (Scorpion) la București. Este căsătorit cu Georgeta și are un fiu, Lucian Cristian. Este membru fondator al grupului “IRIS”. A evoluat în perioada 1980 - 1981 la “Roșu și Negru”. A pus prima oară mâna pe tobe la 16 ani și a început să cânte cu IRIS când a venit din armată. Este singurul rămas din prima componență IRIS.

DISCOGRAFIE

Iris I – 1980 Doar pentru voi Iris II – 1987 Tot zbor Nu te opri – 1988 Viața e totul Iris IV – 1989 Totul sau nimic Best of Iris – 1992 Totul sau nimic Lună Plină – 1996 Lună plină 20 de ani – 1997 Pământul îl cuprind Mirage – 1998 Mirage Casino(single) – 1999 Casino De vei pleca (single) – 2001 De vei pleca (Radio Edit) Atheneum – 2000 Uvertura (varianta de studio) Trenul fără naș Da, da eu știu (single) – 2002 Mătase albă - 2002 Sonet de început 4Motion – 2003 Iris Maxima – 2005 Cei ce vor fi – 2007

O nouă confirmare în calendarul evenimentelor pentru anul 2008: legendara trupă rock Iron Maiden va concerta la București pe 4 august 2008! Organizat de Emag!c Entertainment, concertul face parte din turneul "Somewhere Back in Time" și va avea loc pe Stadionul Cotroceni (Progresul). În februarie 2008 Iron Maiden a lansat un dublu DVD, "Live After Death", ce cuprinde imagini filmate în martie 1985 în timpul celor 4 concerte sold-out susținute în Long Beach Arena din Los Angeles, în cadrul turneului Powerslave. "Live After Death" nu a fost disponibil în ultimii 15 ani, această

SOMEWHERE BACK IN TIME WORLD TOUR

4 august 2008 – Stadionul Cotroceni

reeditare fiind așteptată de fanii din întreaga lume! Concomitent cu lansarea DVD-ului, Iron Maiden a demarat și un nou turneu mondial, "Somewhere Back in Time", care va cuprinde și România. Turneul va oferi fanilor șansa de a vedea cel mai elaborat și spectaculos show al trupei, ce se va concentra asupra albumelor lansate în anii '80 și va beneficia de legendara scenă egipteană din Powerslave Tour. Una dintre trupele de top ale heavy metal-ului, Iron Maiden a lansat de-a lungul carierei nu mai puțin de 14 albume, vândute în aproximativ 70 de milioane de exemplare! Hituri precum "The Trooper", "Flight of Icarus", "Where Eagles Dare", "To Tame A Land", "Wasted Years", "Bring Your Daughter... to the Slaughter", "Afraid to Shoot Strangers", "Wasting Love" au transformat Iron Maiden într-una dintre cele mai longevive și influente trupe de heavy metal din întreaga lume. În 2006 Iron Maiden a lansat albumul "A Matter of Life and Death", material ce a atins primele poziții în topurile din 40 de țări. Albumul a fost promovat de turneul "A Matter Of Life and Death World Tour", turneu care a cuprins 28 de concerte în Europa, toate sold-out!

Grupul CARGO s-a înființat în Timișoara în 1985, avându-l ca fondator pe chitaristul Adrian Bărar. Timișorean fiind, acesta a creat explicația de dicționar "grup rock din Timișoara", deși doi din actualii membri sunt arădeni – solistul Adrian Igrășan și tobarul Octavian Pilan, unul e hunedorean –

clăpărul Cristian Pup, stabiliți însă tot în Timișoara. După fluctuații mari în componență, grupul a ajuns, în 1995, la o neeconomică, dar unitară formulă de șase: Adrian Bărar (chitară/voce), Ovidiu Ioncu "Kempes" (voce), Adrian Igrășan (chitară/voce), Cristian Pup (clape), Alin Achim (bass) și Tavi Pilan (tobe). Prin trupa au trecut, de-a lungul timpului, muzicieni cu state grele, precum Octavian Iepan, Dinel Tollea, Nae Ionel Tarnotzi sau Leo Iorga. Viața de rock n-a fost tot timpul bleuciel pentru Cargo, fiind presărată cu momente tragice, cum au fost accidente pe care Ovidiu Ioncu (1995) și Adrian Igrășan (2001) le-au suferit din cauza pasiunii maladive pentru motociclete. Accidentul suferit în 1995 de către Kempes a prilejuit venirea în trupă a vocalului/chitaristului Adrian Igrășan (ex-Riff). Acesta l-a suplinat și, ulterior, l-a completat în postul de vocal pe Ovidiu Ioncu. Grupul a lansat în formulele mai sus amintite albumele "Povestiri din gară" (1992), "Destin" (1995), "Ziua vrăjitoarelor" (1998), dar și

albumul "Cargo și Corala Teofora - Colinde și obiceiuri de iarnă" (1996). În anul 2000, grupul a scos pe piață maxi-single-ul "Bagă-ți mințile în cap". La capitolul experimente muzicale, putem socoti de anvergură colaborarea cu hip-hop-erii de la R.A.C.L.A, la piesa "Anarhia" (1998), dar și înregistrarea unui cântec de paște, cu tenorul Dorin Teodorescu (1997). Anul 2003 a adus grupului timișorean o nouă încercare. Având un public dedicat și înflăcărat, fiind permanent activ și prezent prin concerte pe care le-a susținut în țară, CARGO se pregătea să-și serbeze majoratul printr-un nou album. Din păcate, planurile trupei au fost date peste cap de plecarea aproape neanunțată a solistului Ovidiu Ioncu Kempes. La 37 de ani, Kempes a hotărât să-și "refacă viața" pe alte meleaguri, emigrând definitiv în Australia. Această plecare a afectat, în mod evident grupul. Albumul fusese înregistrat deja și toată lumea se pregătea de lansare. După câteva zile de derută, membrii grupului au hotărât să meargă mai departe în formula de cinci, postul de vocal fiind preluat cu succes de Adrian Igrășan. Partitura vocală a albumului a fost reînregistrată, dar lansarea a fost întârziată până în 5 decembrie 2003. "Spiritus sanctus", noul album, a fost lansat printr-un concert de pomină la Palatul Copiilor din București. Cargo, acest nume greu, rășărit din Timișoara acum 23 de ani, are, așa cum i-o arată și vârsta, visele, dorințele și voința unui suflet tânăr. Și merge tot timpul înainte, depășind toate încercările și obstacolele care i se pun în drum. Grupul crede neclintit în vocația sa, invitându-vă să ascultați în continuare un rock cinstit, sincer, eminent românesc.

Rubrică realizată de Preot Adrian MICU
Biserica Sf. Nicolae, Calafat

SĂRBĂTORILE LUNII IULIE ȘI AUGUST

20 iulie – Sfântul Măritul Prooroc Ilie Tesviteanul

Cei mai de seamă trimiși ai lui Dumnezeu în Vechiul Testament au fost proorocii sau profeții. Misiunea lor era aceea de a împărtăși poporului israelian voia lui Dumnezeu, iar pe de altă parte predicau întoarcerea la calea cea adevărată dar și vestirea venirii lui Mesia. Printre cei mai de seamă prooroci ai Vechiului Testament se află și Sfântul Prooroc Ilie.

Era originar din Tesba Galaadului, desfășurându-și activitatea în secolul al IX-lea î.Hr. în timpul domniei regelui Ahab și al reginei Izabela, regi care au părăsit închinarea către Dumnezeul cel adevărat, închinându-se și jertfind zeului Baal și zeiței Așera.

Proorocul Ilie, trimis de Dumnezeu, le-a prevestit că nu va mai ploua pe pământ o perioadă îndelungată timp de trei ani și jumătate. Pentru a se ascunde de Ahab, Ilie a stat o perioadă la o văduvă în Sarepta Sidonului în casa căreia a săvârșit două minuni (înmulțirea făinii și untdelemnului, precum și învierea fiului acelei văduve). Printre minunile săvârșite de prooroc mai amintim și despărțirea în două a Iordanului cu mantia sa.

06 august – Schimbarea la față a Domnului

Pentru a le întări Sfinților Apostoli credința în dumnezeirea Sa încă o dată, Mântuitorul i-a luat pe trei dintre apostoli și anume pe Petru, Ioan și Iacob și i-a suit pe muntele Taborului. Acolo, după cum ne relatează Sfintele Evanghelii, „S-a schimbat la față, înaintea lor, și a strălucit fața Lui ca soarele iar veșmintele Lui s-au făcut albe ca zăpada” (Matei 17,2). Pe când se ruga au apărut Moise și Ilie și au vorbit cu El, iar după aceea un nor luminos i-a umbrat pe ei și iată glas din nor zicând: „Acesta este Fiul Meu Cel iubit, în Care am binevoit; pe Acesta să-L ascultați” (Matei 17,5).

15 august – Adormirea Maicii Domnului

Tradiția Sfintei noastre Biserici spune că prin-un înger Fecioara Maria a fost vestită cu trei zile înainte de a-și încheia pe pământ rostul Ei că va trebui să se mute la Fiul Ei. După o rugăciune pe muntele Măslinilor își pregătește cele de îngropare și împărțind tot ce a avut nevoiașilor și binecuvântându-i își încredințează sufletul în mâinile Fiului Ei iubit. Sfinții Apostoli, în afară de Sfântul Apostol Toma, au fost prezenți la

înmormântare în satul Ghetsimani. Peste trei zile venind și Toma și dorind să vadă și El trupul adormit al Maicii Domnului, mormântul a fost deschis, dar Sfântul trup nu mai era acolo. Rămăseseră acolo doar giulgiurile, trupul fusese urcat de îngeri la ceruri.

16 august – Sfinții Martiri Brâncoveni

Întru această zi prăznuim pe Sfinții Martiri Brâncoveni: Constantin Vodă cu cei patru fii ai săi: Constantin, Ștefan, Radu, Matei și sfetnicul Ianache martirizați în luna august 1714.

29 august – Tăierea Capului Sfântului Prooroc Ioan Botezătorul (POST).

Dacă pe 7 ianuarie biserica ortodoxă prăznuiește Soborul Sfântului Prooroc Ioan Botezătorul și Înaintemergătorul Domnului, pe 24 iunie Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul, pe 29 august prăznuim Tăierea Capului Sfântului Ioan în timpul regelui Irod Antipa și al Irodiadei.

Datini și obiceiuri la Sf. Ilie

În dimineața zile de Sf. Ilie se culegeau plante de leac, în special busuiocul, ce erau puse la uscat în podurile caselor, sub streșini sau în cămări.

Femeile duceau în această zi busuioc la biserică pentru a fi sfințit după care, întoarse acasă, îl puneau pe foc, iar cenușa rezultată o foloseau în scopuri terapeutice atunci când copiii lor erau bolnavi.

Nu era voie să se consume mere până la 20 iulie și nici nu era voie ca aceste fructe să se bată unul de altul, pentru a nu bate grindina, obicei păstrat și astăzi. În această zi, merele (fructele Sf. Ilie) se duc la biserică pentru a fi sfințite, crezându-se că numai în acest mod ele vor deveni mere de aur pe lumea cealaltă.

Se credea și se mai crede și astăzi că dacă tună de Sf. Ilie, toate alunele vor seca, iar fructele din livezi vor avea viermi.

Sf. Ilie marchează miezul verii pastorale, data când le era permis ciobanilor să coboare în sate, pentru prima dată după urcarea oilor la stână. Cu această ocazie, ciobanii tineri sau chiar cei maturi aduceau în dar iubitelor sau soțiilor lor furci de lemn pentru tors, lucrate cu multă migală.

SPITALUL MUNICIPAL CALAFAT

DOTARE LA STANDARDE EUROPENE
ANALIZE MEDICALE
EFECTUATE CU CEA MAI ÎNALTĂ TEHNOLOGIE

A.M.B. SOFT SRL

Distributie abrazive, burghie, organe de asamblare
și scule

Distribuitor autorizat :

KLINGSPOR

Abrasive Technology

Craiova, Str. Bariera Valcii, Nr. 255, Tel : 0351/178.124; Fax : 0351/178.123